

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Gliptoteka

Vojta Braniš
Retrospektiva

Zagreb, ožujak 2010.

Vesna Mažuran Subotić

Vojta Braníš

Retrospektiva

Sadržaj

6	Uvod
10	Kiparstvo
11	Školovanje i sazrijevanje
16	Zaposlenje – troplet aktivnosti
22	Pedagoški rad
30	Postavljanje izložaba
34	Reprodukcije izložaka
90	Biografija
98	Izložbe
99	Samostalne izložbe
100	Grupne izložbe
104	Bibliografija
108	Biobibliografija
110	Katalog izložaka

Uvod

Priredivanje retrospektivne izložbe koje podrazumijeva i valorizaciju umjetnikova opusa te proučavanje recepcije koju je taj opus postignuo u vremenu, često nas dovodi do pojma zaboravljenosti ili nedovoljnog poznavanja.

U slučaju Vojte Braniša, koji je tijekom života svoje kiparsko djelovanje isprepletao s pedagoškim radom te vođenjem školâ primijenjenih umjetnosti u Zagrebu i Beogradu, postavljanjem izložaba, osnivanjem raznih udruga i radionica za domaću umjetnost i kućnu radinost, pisanjem tekstova..., nedostaje do danas pokušaj sagledavanja kako parcijalnoga, tako i cjelovitoga djelovanja, pri čemu je kiparski opus prošao najlošije. Iznimku čini dio koji se odnosi na njegovo vođenje Škole primijenjenih umjetnosti u Zagrebu, o čemu se mnogo pisalo prilikom obilježavanja njezine obljetnice 1993. godine.

Braniš je kao radoholičar u vremenu koje nije upotrebljavalo taj termin bio znan i prepoznat kao osoba iznimne radne energije i naobrazbe, bio je nagrađivan i odlikovan u nas i svijetu, cijenjen i omiljen u društvu. Zbog svega toga vjerojatno nije osjećao potrebu da se bavi prezentiranjem vlastitih djelatnosti pa je tako samo jedanput samostalno izlagao davne 1937. godine (i tada s Marijanom Trepšom). Radove uglavnom nije signirao, a nije vodio ni evidenciju kamo mu odlaze djela, pa se za mnoga ne zna gdje su završila (nadamo se da su ipak negdje sačuvana).¹ Srećom, većinu djela možemo pratiti prema fotografijama koje su i poslužile u velikoj mjeri pri pokušaju ove djelomične rekonstrukcije jednoga doista zanimljiva i sadržajna života koji bi svakako trebalo i dalje istraživati.

¹ Dio radova u vlasništvu jednoga dijela obitelji nije bio dostupan ni za obradu ni za prezentaciju, unatoč svim nastojanjima autorice izložbe.

Kiparstvo

Školovanje i sazrijevanje

² Tilman Riemenschneider (oko 1460–1531), njemački kipar koji je većinu svojih radova izveo u drvu, od 1483. djelovao u Würzburgu, stilski na prijelazu kasne gotike u renesansu. Djela mu se nalaze u nizu svjetskih muzeja.

Praćenje početaka umjetničkoga puta i razvoja Vojte Braniša, premda u mnogočemu uobičajeno jer je vezano za redovito školovanje pri Višoj školi za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu, s obzirom na vrijeme u kojem se događa istodobno je i priča o uspostavljanju nastavnoga programa na Školi, o I. svjetskom ratu, brizi za ratne invalide, obrazovanju i nadopunjavanju deficitarnoga stručnog osoblja itd.

Na Akademiju Braniš dolazi 1911. godine, nakon položena prijamnog ispita, u klasu prof. Roberta Frangeša Mihanovića. Vrijeme njegova studiranja poklopit će se s vremenom kada se na Akademiji rješava niz pitanje vezanih za nastavni program kao i pitanje paralelizma između Akademije i Obrtne škole, pri čemu se stalno ističe i upozorava da se nitko ne bavi dekorativnim kiparstvom za kojim se osjeća velika potreba (npr. štukom, drvorezbarstvom itd.), što je dovelo do toga da se crkvena umjetnost svela na uvoz radova iz Tirola. Zbog toga je prof. Frangeš sastavio koncept za prošireni program i prostor škole koji se, nakon što ga je Isidor Kršnjavi, kao predstojnik Odjela za bogoštovlje i nastavu, odobrio i naslovio kao *Potrebe obrtne i umjetničke škole* (1912), počeo i primjenjivati u mjeri koju su prilike dopuštale. Tako se velika pozornost počinje posvećivati savladavanju tehnike rada u drvu, pri čemu je Braniš odabran za osobu koja će se u tome usavršavati. Tijekom studija on izrađuje u drvu izvedenu kopiju *Madone* Tilmana Riemenschneidera,² a zahvaljujući, nažalost, samo u fotografijama sačuvanim radovima, poznati su nam još neki njegovi studentski radovi koji već odišu zrelih likovnim

pristupom (*Portret prijatelja Franje Brdarića, kapelana iz Dugoga Sela*,³ 1914.; *Ženski akt na stijeni* 1913/17.; *Ostavljena*, 1915.; *Portret Drage Jurić*, oko 1916.). Dosegnuta likovna razina izvedenih radova pomaže mu pri dobivanju narudžaba vezanih za crkvene objekte o kojima – osim da je za njih bio angažiran – nema konkretnih podataka, premda se spominju na nekoliko mjesta u raznim kasnijim Braniševim intervjuima.

Prvi konkretan rad o kojem nešto znamo preuzimanje je narudžbe za velike crkvene jaslice u župnoj crkvi sv. Blaža u Zagrebu 1915. godine. Premda je tada već bio završio formalno školovanje na Školi,⁴ Braniš ostaje raditi u okrilju atelijera profesora Frangeša, koji je zasigurno uz prof. Ivu Kerdića djelomice i posredovao pri njegovu angažmanu.⁵

Izrada jaslica kao specifičan zadatak dotad nerealiziran u našoj umjetnosti bila je za mladog Braniša velik izazov i on mu pristupa krajnje studiozno, pri čemu mu poznavanje hrvatskoga sela i njegovih običaja mnogo pomaže, odnosno, kako je rekao: “Promatrao sam hrvatske seljake (kumeke, kumice i njihovu djecu) kako prilaze crkvi, k oltarima i kako doživljavaju Božić, dodajući tom slavlju svoje lijepe narodne običaje. Uz to i njihovu lijepu i šaroliku narodnu nošnju.”⁶

Za izradu jaslica dobio je plohu od 3,5 kvadratna metra na koju će, nakon pažljivo izvedene skice za koju je neke figurice prvo izradio u glini, a potom i u drvu, smjestiti kompoziciju od 150 polikromnih voštanih figurica, kako ljudskih tako i životinjskih. Sam će ih opisati kao “hrvatske seljake koji hrle u Betlehem, a među kojima se vide tamburaši, žene, djeca, kola s volovima i darovima, mljekari, sveta tri kralja, jaslice, ovce i još puno toga.”⁷

Osim u likovnom, jaslice su bile vrlo kompliciran zadatak i u tehničkom smislu, jer su izrađene od polikromnog prepariranog voska, a teškoće s kojima se susretao sam je Braniš opisao: “To se radilo 1916. godine, dakle, u ratno doba, kad se takav vosak u boji nije mogao dobiti. Od dra Rittiga sam tada dobio okapine od voštanih svijeća iz crkvice Sv. Roka i ostatke svijeća. Prema recepturi hrvatskog slikara prof. Bele Csikoša Sesije, rastopio

³ Portret je bio odliven u broncu i navodi se među prvim radovima koji su odliveni u ljevaonici ALU dok ju je vodio Ivo Kerdić, *Spomenica ALU*, str.176.

⁴ Premda se u *Spomenici ALU* Braniš vodi kao osoba koja je apsolvirala, a ne diplomirala, pretragom arhiva ALU pronašla sam završnu svjedodžbu izdanu 20. srpnja 1915., koja se poslije tretirala kao diploma.

⁵ Župnik crkve sv. Blaža u to vrijeme bio je brat prof. Ive Kerdića te je zahvaljujući njemu znatno lakše dolazio u kontakt s umjetnicima koji su se angažirali oko uređenja crkve.

⁶ *Jaslice u crkvi sv. Blaža*, brošura u izdanju župe.

⁷ Prema promemoriji.

- ⁸ Po umjetnikovu mišljenju realna je bila primjedba arhitekta Viktora Kovačića, da je figure trebalo raditi od voska u boji, a ne naknadno bojiti vosak.
- ⁹ Jaslice u crkvi Svetog Blaža, brošurica crkve sv. Blaža u Zagrebu, 1966., str. 16.
- ¹⁰ Pojedine detalje trebalo je još popraviti, pa je Branišu krajem godine isplaćeno 1700 kruna, a ostalih 300 trebao je dobiti nakon obavljenih popravaka.

sam dobiveni vosak i kuhao ga zajedno s firnisom i terpentinom. Tako sam dobio masu od koje sam izrađivao figurice za svoje jaslice – Hrvatski Božić⁸ – od kojih je potom sklapana cjelina.” Iako se posebice nigdje ne spominje, nemoguće je a da se ne poveže u morfološkom smislu figurice nekih Braniševih seljaka s likovima seljaka koje u to doba realizira sam Frangeš (*Kosac, Drvar, Prelja, Žetelica*, 1910.; *Seljak* na Mallinovu grobu, 1913) i koji mu predstavljaju sjajan primjer obrade ove, u hrvatskoj umjetnosti dotad rijetko obrađivane, teme. Braniševi likovi su individualizirani, pokrenuti, dinamični. Međusobno korespondiraju kako sadržajno tako i unutar prostora koji ih okružuje. Braniš teži vjerodostojnosti, realističnosti. Upravo se na realističnost svodi i jedina primjedba koja mu je izrečena, naime, “Dr. Rittig je tražio preinaku izražaja anđelića jer su mu izgledali previše realistični, odviše svjetovnjačkog izgleda pa im je trebalo – s obzirom na ‘jaslice’ – dati nadzemački, svetački izražaj.” Kad su i te preinake izvedene, jaslice postižu velik uspjeh koji traje i do današnjih dana, a veliko zanimanje za njih pokazivao je i “otac” suvremene hrvatske umjetnosti dr. Isidor Kršnjavi, koji je dovodio grupe svojih studenata i tumačio im izražaj cijele kompozicije i grupa figura u tim jaslicama.⁹ Kako stoji u tekstu brošurice crkve sv. Blaža, “općenito se priznaje da je djelo uspjelo. Za mladoga umjetnika, kao što je Braniš, stvar je odlična, i posve pravo, da mu je na osnovu toga rada zajamčena štipendija pokojnog nadbiskupa Posilovića za crkvenu umjetnost.” Nadalje se ističe da je Braniš stvorio prvi tip hrvatskih božićnih jaslica, a kao osobitost ističe se koncepcija “proštenja”, u kojoj ima i “slijepaca, tambura i kola”, što je ipak “posve diskretno stavljeno na stran.”¹⁰ Zadovoljstvo dobro obavljenim poslom kao i niz pozitivnih kritika dovode do toga da ga se na Akademiji izabire za slanje na specijalizaciju iz crkvene umjetnosti, posebice rada u drvu, kako bi se pokušala nadoknaditi praznina koju je iza sebe ostavio, nažalost, već na samom početku rata poginuli izuzetno talentirani mladi kipar Ferdo Tus, a kojem je bila prije namijenjena ta zadaća. No sve planove vezane za daljnje stručno

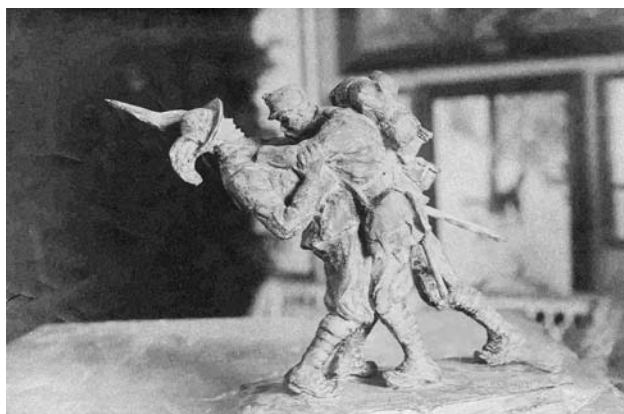
usavršavanje prekida mobilizacija te će se tijekom 1916/17. Braniš kretati s 28. regimentom na relaciji Prag – Bruck an der Mur. I u vojsci u slobodno vrijeme pokušava raditi, naravno, koliko mu mogućnosti to dopuštaju, te tako za boravka u Pragu nastaju radovi, skice u glini, u kojima se tretira ratna zbilja koja ga okružuje uza sav užas proizašao iz direktnog susreta mlade osobe s ratnom pogibijom. Nekoliko tih na razini skice završenih radova – *U vojsci I* (figura vojnika u punoj ratnoj spremi, isukane bajunete u pokretu prema naprijed.), *U vojsci II*, prizor iz borbe (direktan fizički sukob suprotstavljenih vojnika) i *Skica za nadgrobni spomenik* (nadgrobni spomenik natkriljuje orao raširenih krila, a ispred njega stoji vojnik s puškom položenom na tlo) – koji su nam poznati samo preko fotografija, upućuju na narativnost karaktera i zamjetnu deskriptivnost kompozicija koje odišu depresivnošću.

Dolaskom u Bruck 1917. godine mijenja se atmosfera kojom odišu radovi. Regimenta je bila angažirana oko izgradnje vojnoga kina, a Branišu je povjereno skulpturalno urešavanje fasade, što je na stanovit način značilo povratak profesiji.¹¹ O likovnom pristupu pri rješavanju ovog zadatka jedine spoznaje imamo opet zahvaljujući fotografiji, i to dva kapitela izvedena kao dva duhovita muška portreta, karikaturnih oznaka. Znamo još i da je u Brucku bila održana i izložba (Kriegsbilder

¹¹ Prema sjećanju sina Vojte Braniša, u Brucku je njegov otac napravio i veliki portret Karla, o kojem ništa nisam uspjela saznati.

¹² Katalog izložbe koji sadrži samo popis radova bez naznake mjesta i vremena održavanja izložbe čuva se u Arhivu za likovne umjetnosti HAZU u Zagrebu.

¹³ František Bílek (1872–1941), kipar i arhitekt. Među najistaknutijim predstavnicima secesije i simbolizma u češkoj. često u kiparstvu obrađivao biblijske teme ili skulpturi davao religiozne konotacije. Bavio se primijenjenom umjetnošću, grafikom i dizajnom. Vila na Hradčanyama u Pragu koju je sam projektirao i uredio, a u kojoj je živio i radio, pretvorena je nakon njegove smrti u muzej.

¹⁴ Franz Barwig st. (1868–1931), kipar i profesor u Villachu i na Akademiji za umjetnost i obrt u Beču. Specijalist za rad u drvu, u kojem je napravio i svoja najpoznatija djela kombinirajući stilske osobine modernog i tradicionalnog izričaja. Posebno je cijenjena njegova animalistika.

Ausstellung)¹² na kojoj su svoje slikarske radove izložili K. Relnik i Richard Fisher, dok je kiparskim ostvarenjima bio predstavljen Braniš, koji je izložio svoje već spomenute skulpture ratne tematike i carevo porpsje.

Nakon jedne godine provedene u vojsci, Braniš se vraća u Zagreb, ponovno pod Frangešovo okrilje, da bi 1919. godine dobio jednogodišnju stipendiju za odlazak na specijalizaciju iz drvorezbarstva u Prag kod vrlo cijenjenoga češkog umjetnika Františka Bíleka.¹³

Taj se izbor pokazuje vrlo dobrim ne samo zbog znanja koje mu Bílek može prenijeti, nego i zato što je Branišu češki materinski jezik pa mu je omogućeno brzo i lako uklapanje u umjetnički život sredine u koju je došao. Pritom Bílek svojim kiparskim izrazom, u kojem je simbolizam povezan na jedinstven način s umjetnošću secesije, a skulpture se sadržajno nadahnjuju religioznim temama, vrši na njega snažan utjecaj. Pod njegovim nadzorom Braniš izvodi velik reljef u drvu posvećen sv. Ceciliji. Nakon nekoliko varijanata izrađenih u glini te zasebnih studija svetičine glave, Braniš kreće u konačnu realizaciju u drvu.

U složenoj kompoziciji figura svetice uzdignutih ruku, pogleda uprtog i dlanova otvorenih prema nebu, obavijena je velom prebačenim preko duge haljine koji bogatstvom svojih nabora dinamizira mirnoću prikazanoga kontemplativnog trenutka. Sv. Cecilija stoji ispred orgulja koje u gornjem dijelu prekrivaju uskovitlani oblaci. Cjelina prizora odiše rafiniranim dinamizmom, čemu pridonosi i raznoliki tretman obrade samoga drva, iz kojega se svojom savršenom glatkoćom izdvaja profinjeno lice svetice te ruke izduženih prstiju.

Nakon Praga Braniš dobiva i jednogodišnju stipendiju za specijalizaciju drvorezbarstva u Beču kod prof. Franza Barwiga¹⁴ te se potom vraća u Zagreb ne samo vrhunski osposobljen za rad u drvu, nego i sa spoznajama o likovnom životu dviju relevantnih europskih metropola.

Zaposlenje – troplet aktivnosti

Gotovo odmah po povratku u Zagreb, Braniš dobiva posao na Akademiji, no ubrzo prelazi na Obrtnu školu, gdje radeći kraće vrijeme kao nastavnik, postaje direktor. Dolazak na čelo škole omogućava mu brzo uključanje u umjetničko–kulturni život unutar kojega će ubrzo početi preuzimati niz dužnosti važnih za stvaranje predispozicija za razvoj umjetničkoga života naše sredine. Osim što reformira i unapređuje Obrtnu školu, uključuje se u pokretanje raznih udruga vezanih za podizanje razine “narodne” umjetnosti kroz kućnu radinost kao i općenito oko unapređenja likovnoga života, ponajprije kroz školski program.

Nakon što je 1925. godine angažiran oko predstavljanje Jugoslavije na Svjetskoj izložbi u Parizu – pri čemu je za paviljon Jugoslavije, uz uređenje interijera, s Robertom Frangešom Mihanovićem izveo i portal paviljona od hrastova drva koji je činilo osam stupova rezbarenih prema narodnim motivima,¹⁵ a za što je dobio odlične ocjene i mnogobrojna priznanja – postavljanje izložaba kojima se Jugoslavija predstavljala u svijetu bit će, uz angažman na Obrtnoj školi, aktivnost kojom će se baviti tijekom cijeloga života, a zahvaljujući golemoj radnoj energiji neće zapuštati ni samostalno kiparsko djelovanje, premda će ga ono s vremenom sve manje zaokupljati. Većina Braniševa kiparskog opusa tako nastaje u dvadesetim i tridesetim godinama dvadesetog stoljeća kada sudjeluje i na nekoliko kiparskih natječaja. Među prvim radovima koji nastaju u tom razdoblju, dio možemo okarakterizirati kao žanr–scene kod kojih figure imaju zamjetnu dozu rustikalnosti te se na

¹⁵ *Glas javnosti*, Beograd, internetsko izdanje, 4. II. 2006. u tekstu Jasne Vučić, *Mislio da kupuje drvo za potpalu*, objavljeno je kako je misleći da kupuje drva za potpalu, Dragan Lešanović, vlasnik servisa za bicikle u Beogradu, došao u posjed šest stupova s portala. “Njih sam našao na vojnom otpadu, pre skoro 40 godina. Mislio sam da kupujem obično drvo za kamin. A ispostavi se – vredno. Dva su stupa nestala.” Dalje se u tekstu navodi: “Prema zakonu o kulturnim dobrima, ovi stubovi su predmeti likovnih i primenjenih umetnosti zaštićena kulturna dobra. U Ministarstvu kulture smatraju da bi ove umetničke predmete trebalo uvrstiti u neku od zbirki skulptura muzeja u Beogradu. Pre nekoliko godina procenjeni su na 7.000 maraka svaki, a iz Grada su mu poručili da nađe donatora.” – Rađeni za

Međunarodnu izložbu modernih i primijenjenih umjetnosti u Parizu 1925. godine.

¹⁶ Grgo Gamulin, *Hrvatsko kiparstvo XIX i XX stoljeća*.

stanovit način oblikovno nastavljaju na figurice koje je radio za *Jaslice* (*Veseli seljak*, 1918.; *Šestinac*, drvo, 1921.; *Kumek s ovcom*, 1922). Posebno mjesto u tom nizu zauzima *Piljarica* (*Žena iz predgrađa*) nastala 1928. godine i izvedena u drvu, "grotesknog",¹⁶ naturalističkog izgleda.

Početku dvadesetih godina pripadaju i skulpture koje je radio kako bi svojim učenicima približio tehniku rada u drvu, a među koje, uz dekorativne elemente i fragmente ljudskoga tijela, možemo ubrojiti i *Glavu Krista* te sjajan autoportret.

Za morfološki razvoj našega kiparstva ipak je najvažnije ono što je Vojta Braniš napravio u prvoj polovini trećega desetljeća, u trenutku napuštanja secesije, kad se pred umjetnike javila nužnost novog izraza, pa i nove ikonografije.

U Braniševu opusu u to vrijeme dolazi i do sadržajne i do oblikovne promjene. Realizam s natruhama naturalizma postupno će ustupiti mjesto umjerenom stilizaciji koja će voditi prema zatvorenim oblicima figuralnih kompozicija najtipičnijih za skulpture religioznoga značaja, od kojih su mnoge izvedene u drvu, kao npr. *Krist ruku dlanovima oslonjenih na prsa*, *Asketa uzdignutih ruku*, *Asketa sklopljenih ruku* i sjajna *Madona*.

Promatrajući navedene radove, nemoguće je izbjeći prisjećanje na radove njegova učitelja Františka Bíleka.

I dok su, djelomice i zbog poštovanja zakonitosti izabranog izvedbenog materijala, spomenute skulpture svedene na pojednostavljene oblike, odnosno gotovo valjkaste forme, usporedno s njima nastajat će i skulpture realističnih karakteristika, poput *Mati*, figure trudne žene u narodnoj odjeći, povećanoga stupnja deskriptivnosti. Takav pristup vidljiv je i kod skice za *Raspelo* koju radi 1937., gdje susrećemo kompleksniju piramidalnu kompoziciju koju grade tri lika, a iz težišne da se istakne psihološka karakterizacija primjetno je ponovno povećano unošenje deskriptivnih elemenata kako bi se povećala ekspresivnost kao i kod radova *Kristova glava*, 1932.; svetački likovi, *Marija*, 1937.; *Krist*, 1937.

Analizirajući Braniševu radove iz tog vremena te pokušavajući ih stilski impostirati, Grgo Gamulin uspostavlja neke stilske

paralele i kaže: “Upravo kao u slučaju braće Kralj u Sloveniji, svijet njegovih predodžbi je religiozan, odnosno kreće se u sloju religiozno–mistične simbolike, pa i stupanj svođenja podsjeća na ove slovenske umjetnike...”.

I premda se ne može odbaciti iznesena paralela, valja ipak istaknuti da je, gledano u cjelini, broj radova, koji se mogu sadržajno okarakterizirati religiozno–mističnima, u Braniševu opusu minoran.

Najveći dio njegova opusa čini portretistika, unutar koje je zamjetna profinjena stilizacija oblika podređena postizanju što većeg stupnja psihološke karakterizacije i koja se ponajprije odnosi na likovno prikazivanje obitelji i prijatelja, dok je rjeđe vezana za narudžbe (*Dr. Milan Krištof*, 1924.; *Stjepan Radić*, 1929.; *Nećakinja Lida*, 1932.; *Lida – moja kći*, 1932.; *Vojta – moj sin*, 1932.; *Nikola Faller*, 1935.; *Juraj Demetrović*, *Andrija Krbavec* (dvije varijante), 1935.; *Robert Wilhelm*, 1936.; *Gospodin Miranov*, oko 1937.; *Gospođa Miranov*, oko 1937). Kvalitetom se izdvajaju i odlični portreti koje radi kao dio scenografije za kazalište (Beethoven, Napoleon).

Premda rjeđe, portret izvodi i u domeni medaljerstva – *Dr. Švrljuga*, 1917.; *Muški portret*, 1924. (modelacija simulira rad u drvu); *Nikola Faller*, 1937.; *Aleksandar*, 1935.; *Portret djevojčice*, 1936. (plaketa); *Ženski portret*, 1935. (plaketa); *Knez Pavle*, 1937.; *Petar II.*, 1937.; *Stjepan Radić*, *Ženski portret*, 1935. – te i na tom području iskazuje svoje kvalitete vrsna portretista.

U skladu s uobičajenim tematskim dijapazonom kiparstva koje se često naziva i “vremenom između dva rata”, Braniša zaokuplja i obrada akta, uglavnom ženskoga. Prvi radovi na tu temu – *Stojeći akt*, 1923., *Odmor – sjedeći ženski akt*, 1925., *Ženski akt*, 1928. – prikazuju tijelo u trenucima predaha u kojima je kretanja blago istaknuta. Tijela su meko modelirana (rađena su s istim modelom) te svojim volumenom čine zatvorene oblike jasnih kontura. Nakon tih radova slijedit će niz znatno pokrenutijih aktova, razigranijih i otvorenijih unutar vanjskog oblika koji će se rastvarati u prostoru. Ta skupina, koju čine djela poput *Ženski sjedeći akt*, 1931.; *Karijatida – akt*

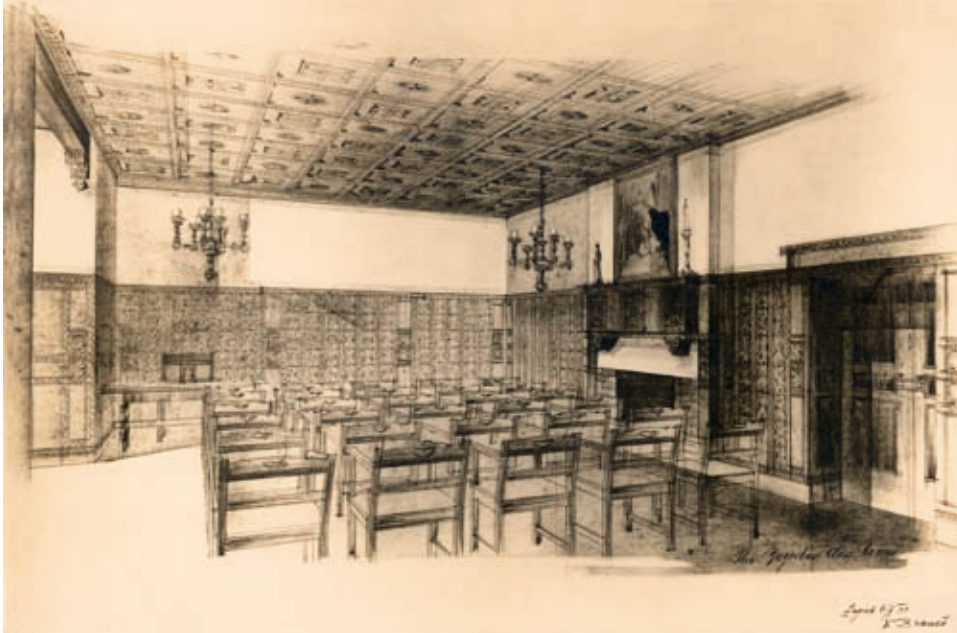
¹⁷ Došavši na čelo sveučilišta u Pittsburghu, SAD 1921., John Gabbert Bowman u sklopu uređenja prostora sveučilišta zamišlja pokretanje predavaonica koje će biti posvećene nacionalnim kulturama naroda koji žive u Pittsburghu, jer je u to vrijeme četvrtina stanovništva Pittsburgha rođena u inozemstvu, a svaki treći student rođen je u inozemstvu ili su mu roditelji useljenici. Do danas je realizirano 27 učionica kojima su se, kreacijama svojih umjetnika, predstavile razne zemlje, a kao posljednja otvorena je velška učionica 2008. godine.

s prekrizanim rukama, 1932., drvo; *Na kupanju*, 1932.; *Sjedeći akt*, 1934.; *Studija za keramiku*, *Sjedeći akt*, 1931., bronca (ruke spojene na zatiljku), *Stojeći akt* (ruka iza leđa), 1932., bronca, gotovo da predstavljaju studije pokreta. Žensko tijelo ovdje je znatno gracilnije, naglašenije anatomije, te uz prisutan visok stupanj stilizacije i pritajenu senzualnost. U ovu skupinu može se ubrojiti i akt – alegorijska figura, poznata pod nazivom *Pobjeda* – 1938., žene prikazane u trku s cvijetom u ispruženoj lijevoj ruci.

Uz ženske, Braniš radi i muške aktove, premda znatno rjeđe. Tako za natječaj, koji je raspisan 1925. godine za uređenje beogradske nove skupštine, radi likove *Lovca* i *Brodara*, koje koncipira uz poštovanje kanona klasične umjetnosti. Stojeće figure tek pokrenute stavom kontraposta, svojim zatvorenim, blago stiliziranim i meko modeliranim oblikom predstavljaju primjere idealiziranoga muškog tijela upotpunjenog tek atributima pripadajućih im zanata.

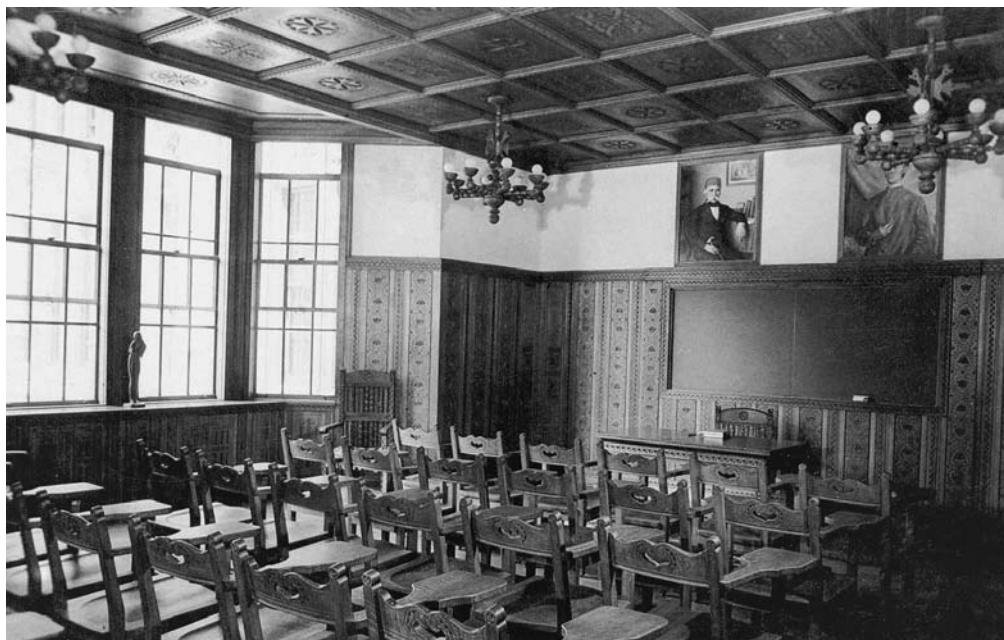
Zasigurno najaktivnije razdoblje u njegovu profesionalnom životu odnosi se na kraj tridesetih godina, kada uz obveze u školi postavlja i jugoslavenske paviljone na svjetskim izložbama 1937. godine u Parizu i 1939. godine u New Yorku. Uz postav unutar paviljona, Braniš 1939. godine za Svjetsku izložbu u New Yorku dobiva zadatak da izradi i skulpturu koja će se nalaziti na fasadi paviljona te izvodi pomalo robusnu figuru *Majke s djetetom* koje joj je priljubljeno uz lice, a koju kao alegorijska figura predstavlja Jugoslaviju. (Zanimljivo je ovo djelo usporediti s radom koji je na temu materinstva izveo 1933., kada je realizirao profinjenu, elegantnu figuru žene s djetetom u rukama, posve intimna karaktera.)

Gotovo istodobno, 1939. godine otvara se i tzv. Jugoslavenska soba, jedna u nizu dvorana na sveučilištu u Pittsburghu poznatom kao “Katedrala znanja”,¹⁷ a koju je u potpunosti osmislio i projektirao Vojta Braniš nakon što je pobijedio na javnom natječaju na kojem se natjecalo oko 20 jugoslavenskih umjetnika, uglavnom arhitekata. Taj najkompleksniji projekt

koji je izveo za života i danas svjedoči ne samo o njegovoj drvorezbarskoj vještini, nego i o rafiniranom pristupu zamjetnom u svakom detalju. Sav namještaj (zanimljivo dizajnirane klupe, stolice, stol, podovi i kasetirani strop, četiri drvena lusteri izvedeni su od hrastova drva po njegovim osnovama te pod njegovim vodstvom i nadzorom. Bogatstvo ornamentike usklađeno je s funkcionalnim potrebama učionice te se lako povezuje s tradicijom slavonskoga drvorezbarstva. Za taj rad Braniš je primio počasnu medalju i diplomu Pittsburškoga sveučilišta, a 1954. mu je u Zagrebu delegacija sastavljena od profesora i studenata iz Pittsburgha osobno uručila i skupocjenu spomenicu.

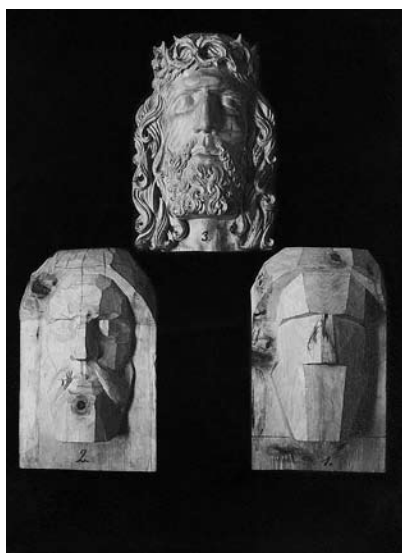
Nakon tih značajnih svjetskih uspjeha kraj 1939. godine označava niz prekretnica u Braniševu životu. Zbog neslaganja s političkim prilikama Braniš je s grupom profesora udaljen sa škole i odlazi za profesora Državne škole za primenjenu umetnost u Beograd, gdje predaje drvorezbarstvo. U Beogradu boravi gotovo tijekom cijeloga II. svjetskog rata, a po njegovu

svršetku nekoliko mjeseci obavlja i funkciju direktora, da bi se potkraj 1945. opet vratio u školu u Zagreb. Taj četverogodišnji interregnum, koji ga je izbacio iz kolotečine u kojoj je dotad odlično funkcionirao, najizrazitije se odrazio na njegovo kiparsko djelovanje kojem će se sve manje posvećivati. Od tada pa sve do kraja života Braniš uglavnom radi portrete, i to najčešće članova obitelji i prijatelja: *Vida Predavec*, 1969.; *Dr. Neno Vađić*, 1969.; *Darko Vađić*, 1969.; *Vesna Harris Braniš*, 1969., a osim poprsja realizirat će i nekoliko plaketa. Prema dostupnim podacima, više neće nijedno kiparsko djelo realizirati u drvu, a neki od u to vrijeme nastalih radova ostali su sačuvani samo kao modeli u sadri. Općenito gledajući može se reći da i svi ti radovi, nastali u njegovim poznijim godinama, zadržavaju primjerenu likovnu razinu i odražavaju dobru psihološku karakterizaciju portretiranih osoba te čine logičan dio jednoga koherentnog, kvalitetnog kiparskog opusa koji, nažalost, voljom i životnim odabirom samog autora nije, osim u rijetkim i kratkim razdobljima, predstavljao njegov primarni interes.

Pedagoški rad

- ¹⁸ Predlošci su nam poznati, nažalost, samo preko fotografija koje se čuvaju u Arhivu za likovne umjetnosti HAZU u Zagrebu.
- ¹⁹ Ornament je često razrađivao i radeći predmete primijenjene umjetnosti npr. svijećnjake i svjetiljke.
- ²⁰ Objašnjenje koje je napisao na fotografijama predložaka.

Gotovo odmah po završetku studija 14. VII. 1920., odnosno po povratku u Zagreb nakon specijalizacije drvorezbarstva u Pragu i Beču, Vojta Braniš se zapošljava kao nastavnik drvorezbarstva na Višoj školi za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu i time započinje s pedagoškim radom kojim će se na nekoliko razina baviti tijekom gotovo cijeloga radnog vijeka. (Na privremenoj Višoj školi ostaje do 5. XII. 1924., kada prelazi na mjesto profesora Obrtne škole u Zagrebu.)

Zahvaljujući sjajnoj osobnoj naobrazbi, koju je stjecao kako na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu tako i u europskim središtima, Braniš je svjestan potrebe podizanja razine likovne naobrazbe kao i problema s kojima se učenici susreću u radu te im ga pokušava olakšati, a ujedno i uvesti novosti koje je vidio u Europi. Vođen tom namjerom, 1921. godine osobno izrađuje “predloške za plošno rezanje u drvu za poduku svojih učenika”¹⁸ i to: studiju dječje ruke, studiju noge, studiju za plošno rezanje draperije i ornamenta¹⁹. Radi i portret kompoziciju glave Isusa te sjajan autoportret, koji nam je i jedini ostao sačuvan. U tim studijama vodi učenike kroz nekoliko stadija obrade drva – od početka do konačnog oblika – odnosno kako on objašnjava “preko faze sa par rezova, preko narezanog do gotovog oblika”²⁰, uz napomenu da se prilikom rezanja raznim dlijetima čak uči rukovati njima. Veliku pozornost posvećuje odnosu s učenicima, strog je i pravedan te ga učenici vole, a on se trudi prenijeti na njih svoju ljubav prema drvu kao materijalu. Njegov rad i angažman vezan za Obrtnu školu potanko je proučila i opisala Zrinka Tatomir u knjizi koja je izdana povodom proslave Obrtne

škole (Škole za primijenjenu umjetnost) te je stoga najbolje fragmentarno preuzeti dijelove teksta koji se na njega odnose. U nastavi će Braniš neposredno sudjelovati do 1932. godine, kada postaje ravnateljem škole.²¹ “I danas se spominje njegova mala radionica tik do ravnateljeve sobe na prvom katu. Vječno u bijeloj kuti pun piljevine, on bi rad prekinuo samo kad bi *vanjski* došli, ponekad s kutom na sebi.”²²

Kako je školu preuzeo uistinu u teškom stanju, manevrira između raznih zabrana i zakona. “Vrlo često zbog toga putuje u Beograd, ali i na razne izložbe i usavršavanja po Europi. Vraća se s novim idejama o sudjelovanjima škole na jugoslavenskim izložbama, shvaćajući ih kao neophodnu motivaciju za aktiviranje svih snaga u školi²³ nastavnika struke i teorije, učenika i roditelja, obrtničkih udruženja i industrijskih poslodavaca – svi će ubrzo saznati za školu i njezine potrebe i svi će zdušno pomoći prepoznavajući u školi svoj osobni identitet... On zrači pozitivnom kreativnom energijom i smislom za organizaciju... Oni što su otaljavali svoj rad odoše u mirovinu...”²⁴

Rijetko štovan autoritet o kojem njegovi bivši kolege imaju samo pohvalne riječi. Iako strog prema kolegama i učenicima, njegova je strogost pravedna – tko ne izvršava svoju dužnost, dobiva gotovo trenutačni otkaz, roditeljima javlja da dijete ispišu, jer ima dvije negativne ocjene koje ne ispravlja, itd... Stare dotrajale zidove, radionice, strojeve i alate odmah popravlja kreditima koje traži od svih koji iole imaju veze sa školom – od Saveza obrtnih matica i obrtničkih društava, komora, ministarstava raznih resora, velikoga župana i malih privatnika. I dobiva. “Traži odmah poimence sedamnaest stipendija za siromašne učenike. Kupuje keramičke peći, organizira keramički odjel – za dva učenika. Osniva strojobravarSKI, elektrotehnički, lončarsko-pećarski i tekstilni odjel. Osniva djelovodsku školu za obrtne poslovođe (majstorska škola) s istim odjelima. Ustaljuje godišnji budžet a izvanredne prihode škole umnožava. Organizira proslavu pedesete obljetnice škole s reprezentativnim programom, od 1932/33. godine uvodi tiskani godišnji izvještaj...”²⁵

²¹ Smatra se da je nastupio na mjesto direktora 30. kolovoza 1932., jer od tog datuma u ime škole više ništa ne potpisuje raniji direktor Forenbacher.

²² Zrinka Tatomir, str. 74.

²³ ibidem

²⁴ str. 75.

²⁵ str. 76.

²⁶ Dopis od 3. VI. 1934., Arhiv
Zavoda za teatrologiju HAZU

²⁷ Dopis od 20. VII., odgovor na
dopis od 3. VI. 1934., Arhiv
Zavoda za teatrologiju HAZU

Svaku priliku iskorištava za angažiranje škole u umjetničkom životu grada i države, za mogućnost da učenicima ne samo osigura praktičnu naobrazbu, nego i malen džeparac. Kao primjer takve suradnje možemo uzeti suradnju s HNK-om u Zagrebu. Nakon što je kazalište, potaknuto uspješnim radom Ede Kovačevića, profesora scenografije na školi, i suradnjom prigodom izvedbe komada Hlapić, dostavilo konkretne prijedloge o eventualnoj suradnji škole kod inscenacija u Narodnom kazalištu,²⁶ uprava škole, odnosno Braniš, odmah ih prihvaća uz napomenu: “Uprava je uvjerena da će suradnja između Narodnog kazališta i dekorativno–slikarskog odjeljenja naše škole biti na obostranu korist. Velika je potreba da se u našoj državi osnuje odio za dekorativne slikare gdje bi se izobražavali za kazališnu inscenaciju. Ovakova škola može postojati jedino uz suradnju kazališta jer je najvažniji praktičan rad.”²⁷

Suradnja se razvija na obostrano zadovoljstvo, što se vidi iz dopisa upućenog ravnateljstvu Državne obrtne škole: “Uprava NK smatra svojom ugodnom dužnošću da izrazi Vašem uglednom zavodu svoju punu zahvalnost na suradnji pri nanovo izvježbanoj izvedbi opere Hoffmannove priče.”²⁸ Inscenacija ovog djela, što ju je izradila Obrtna škola i stavila na dispoziciju Narodnom kazalištu, postigla je jednodušan zasluženi uspjeh i dala dokaza o velikim sposobnostima i najširim mogućnostima daljnje zajedničke suradnje između Obrtne škole i Narodnog kazališta. Napose je ovoj upravi čast da se zahvali g. direktoru Vojti Branišu, zatim scenografima gg. prof. Ernestu Tomaševiću i prof. Edi Kovačeviću kao i svima onim učenicama koji su surađivali pri izvedbi spomenute inscenacije.”²⁹

Tijekom sljedećih nekoliko godina suradnja će se nastaviti na obostrano zadovoljstvo pa će škola još tako raditi – prema dokumentaciji koja se čuva u Zavodu za teatrologiju – u svojim prostorijama i sa svojim đacima pojedine dijelove inscenacije za komad mladoga zagrebačkog pisca Gena R. Senečića, dok Branišu osobno zahvaljuje “na nacrtima za sfigu u Shawovoj drami ‘Cezar i Kleopatra’ te što ste kod njene izrade aktivno pomagali.”³⁰ Karakter suradnje podcrtan je u dopisu od 1. VII. 1922.: “Uprava NK je spremna, da Drž. Obrtnoj školi stavi na dispoziciju sav potreban materijal, t.j. drvo, platno, boje, ljepilo itd. tako da bi škola sa svoje strane dala samo potrebnu radnu snagu...” Uprava je spremna “sa svoje strane na svaku protuuslugu u granicama svojih mogućnosti.”³¹ Iz toga je vidljivo da se na taj način osiguravala učenicima praksa bez potrebe nabave materijala, a usto im je bio osiguran i džeparac. I još: “Samo u prvih nekoliko godina izvest će Škola niz značajnih narudžbi: nadgrobni spomenik Kolesarić u Bjelovaru, namještaj za načelnika opšteg odelenja Ministarstva trgovine i industrije u Beogradu, kabinet za ministra istog Ministarstva, uređuje se prostor i kabineti za zagrebačko odjeljenje istog Ministarstva, hotel Plitvice...”³² Braniš još “planira izgradnju nove zgrade u školskom dvorištu... Učenici i nastavnici idu svake godine na

²⁸ Offenbachova opera.

²⁹ Dopis od 31. I. 35., Zavod za teatrologiju.

³⁰ Arhiv Zavoda za teatrologiju HAZU.

³¹ Dopis od 9. XI. 1936., Arhiv Zavoda za teatrologiju HAZU

³² Zrinka Tatomir, str. 78.

³³ Zrinka Tatomir, str. 79.

³⁴ ibidem

sistematske preglede, a učenici još i na specijalističke. Vodi se evidencija o njihovoj uhranjenosti i zdravlju: uz nastavu članovi su desetak raznih sekcija pri školi – vidljivo iz kopija izvješća 1938/39. o njihovom društvenom životu. Iz godine u godinu povećava se broj nastavnika: od 27 u školskoj godini 1931/32. do 51 profesora u 1938/39. Škola surađuje na raznim izložbama – u Parizu se uređuje drvenu bosansku kuću po zamisli Braniševoj, a u realizaciji naših učenika. često se spominje Le Corbusierova izjava o izvanrednoj realizaciji i kako je to najbolje što je vidio na Svjetskoj izložbi, potom sljedeće godine škola sudjeluje na Zagrebačkom zboru i 1939. na Svjetskoj izložbi u New Yorku.”³³

“Godine 1939. požurivanjem Braniša, a potkrepljeno dosadašnjim uspjesima, donesena je Uredba sa zakonskom snagom o pretvaranju Muške zanatske škole (Državne obrtne škole) u Zagrebu u Državnu višu umjetničko–obrtnu školu. Potom slijedi rečenica bitna za cijelu situaciju. Ukoliko će ova uredba stupiti na snagu prije početka školske godine 1939/40., uprava škole obavijestit će putem dnevnih listova kao i na školskoj oglasnoj ploči uvjete prijema u školu po ovoj uredbi. Ta uredba, donesena zbog Braniševe sposobnosti, nije stupila na snagu. U godišnjim se izvješćima ne spominje, ali u jesen 1938. učenici su htjeli proslaviti godišnjicu Oktobarske revolucije s podrškom ravnatelja i nekolicine profesora. Komunistička se nastrojnost ravnateljeva uočavala već prije, a ovim je potvrđena. Dodvoravanje beogradskoj vlasti imalo je uspjeha sve dotad, uspješnost je potvrđena onom uredbom. U proteklih nekoliko godina povećani su brojevi dopisa protiv komunističkih propagatora i naravno da se to dalje u školi nije smjelo tolerirati. Ravnatelj je smijenjen. Smjenjivanje ravnatelja popraćeno je štrajkom učenika koji će zahtijevati povratak ravnatelja i provođenje uredbe. Neće dobiti ništa... U godišnjaku 1938/39. Braniša se jedva spominje: u školi je nazočan samo zbog njujorške izložbe.”³⁴ Odlaskom Vojte Braniša broj upisanih i završenih učenika se smanjuje.

Našavši se bez stalnog zaposlenje koje je tijekom života uvijek imao, Braniš se javlja na javni natječaj za profesora

drvorezbarske škole za primijenjenu umjetnost u Beogradu i dobiva posao, a i na toj školi će kratko vrijeme 1945. godine biti direktor.

Po svršetku II. svjetskog rata, na temelju traženja Ministarstva industrije i rudarstva kao i po vlastitoj želji, Braniš se vraća u Hrvatsku da bi nakon nekoliko godina, koje provodi na mjestu direktora Zemaljskog zavoda za kućnu radinost 1948. godine, opet bio imenovan ravnateljem te će tu dužnost obavljati do umirovljenja 1958. godine. “Odmah po njegovu dolasku Škola se reformira, odjeli raseljavaju: tehnološki odjel ide u Držićevu ulicu kao Kemijsko–tehnička škola, bravari u Školu učenika u privredi ‘8. svibanj’, tehnički odjeli u Tehničku školu, itd.”, a u samoj Školi primijenjene umjetnosti nastava se unapređuje na zavidnu razinu u svim predmetima. Ponovno dolazi do preporoda Škole zahvaljujući njegovu golemu angažmanu i gotovo misionarskom shvaćanju uloge koju obnaša u njoj te nije čudno da se i danas razdoblje njegova upravljanja Školom uspoređuje s onim Bollèovim.³⁵ Javno priznanje za svoj rad doživjet će prigodom stote obljetnice nastanka škole kada ona, a potom i sam Braniš, dobiva orden za zasluge.³⁶

I na kraju, rezimirajući pedagošku aktivnost Vojte Braniša ne smije se zaboraviti spomenuti i njegov golem doprinos uspostavljanju raznih radionica putem kojih je – bilo da ih je osobno vodio ili se javljao tek kao osnivač – želio unaprijediti i podizao razinu kućne radinosti te upućivao na njezine mogućnosti u rehabilitacijske svrhe, a čemu je posvetio i mnogobrojne tekstove u stručnim i dnevnim tiskovinama.

³⁵ Zrinka Tatomir, str.74.

³⁶ str. 78.

Postavljanje izložaba

Vojta Braniš,
Portal Paviljona,
1925.

Nedugo po zaposlenju na Obrtnoj školi – što mu je omogućilo vrlo brzo uključivanje u likovni život u širem smislu – Vojta Braniš počeo se angažirati i oko postavljanja izložaba i to uglavnom onih kojima se Jugoslavija predstavljala u svijetu. Ta njegova djelatnost ostala je do današnjih dana gotovo nepoznata premda ga se zasigurno može ubrojiti među naše prve “profesionalne postavljачe” i premda je za nju dobio ne samo mnogobrojna priznanja, nego je i višestruko nagrađivan na svjetskoj razini te bi je sigurno valjalo podrobno istražiti. Prva izložba oko koje je angažiran bila je predstavljanje Jugoslavije na Svjetskoj izložbi u Parizu 1925. godine u izložbenom paviljonu koji je projektirao arhitekt Stjepan Hribar, jedan od vodećih zagrebačkih urbanista tridesetih godina dvadesetog stoljeća. Slijedeći zakonitosti vremena i uobičajene moduse za postavljanje nacionalnih kulturno–umjetničkih izložaba kojima su se pojedine zemlje predstavljale stranoj publici – pri čemu nije nevažno napomenuti da je izložba imala posebno značenje za zemlje proistekle iz raspada Austro–Ugarske te je trebalo istaknuti njihovu samostalnost i opći napredak – Braniš je kombinirao predmete etnografske i umjetničke provenijencije s težnjom stvaranja ambijenta koji bi pružao što više informacija o stupnju razvitka zemlje u raznim oblastima. Uz uređenje interijera izveo je, s Robertom Frangešom Mihanovićem, na paviljonu i portal od hrastova drva koji je činilo osam stupova rezbarenih prema narodnim motivima, a među izloščima našla su mjesto i dva njegova drvena svijećnjaka.

Vojta Braniš,
Skulptura na
fasadi Paviljona
Kraljevine
Jugoslavije, New
York, 1939.

Vojta Braniš,
Dvorana u
jugoslavenskom
paviljonu, Svjetska
izložba dekorativne
umjetnosti u
Parizu, 1937.
(Grand Prix za
postav)

Od velikih izložaba koje je postavljao treba svakako istaknuti i uređenje paviljona na Svjetskoj izložbi dekorativne umjetnosti u Parizu 1937. (projekt paviljona: Josip Seissel) i New Yorku 1939. godine.

Prema promemoriji koja se čuva u Arhivu za likovne umjetnosti HAZU u Zagrebu, a koju je napisao šezdesetih godina dvadesetog stoljeća, Ministarstvo trgovine i industrije povjerilo mu je uređenje i aranžiranje svih važnijih izložaba i sajmova od 1929. do 1939., na kojima je to ministarstvo primilo mnoga priznanja i odlikovanja, a što je bilo našoj javnosti dobro poznato iz domaćega i stranoga tiska. Tako je radio na izložbama: 1930. – Solun; 1931. – Solun, Milano, Poznanj, Varšava; 1932. – Solun, Milano, Atena; 1933. – Solun, Milano, Lyon; 1934. – Solun, Milano; 1935. – Solun, Milano; 1936. – Solun, Milano, Bukurešt; 1938. – Milano, Leipzig, Budimpešta; 1946. – Prag (organizirao i aranžirao jugoslavenski paviljon).

Reprodukcije izložaka

Madona
(kopija djela Tilmana
Riemenschneidera),
1912-15., pozlačeno
drvo

Jaslice
iz crkve sv. Blaža
u Zagrebu, 1915.,
obojeni vosak,
detalj (desno)

Jaslice
iz crkve sv. Blaža
u Zagrebu, 1915.,
obojeni vosak,
detalji

Sv. Cecilija, 1919.,
drvo, detalj (desno)

Ruka, 1920., drvo

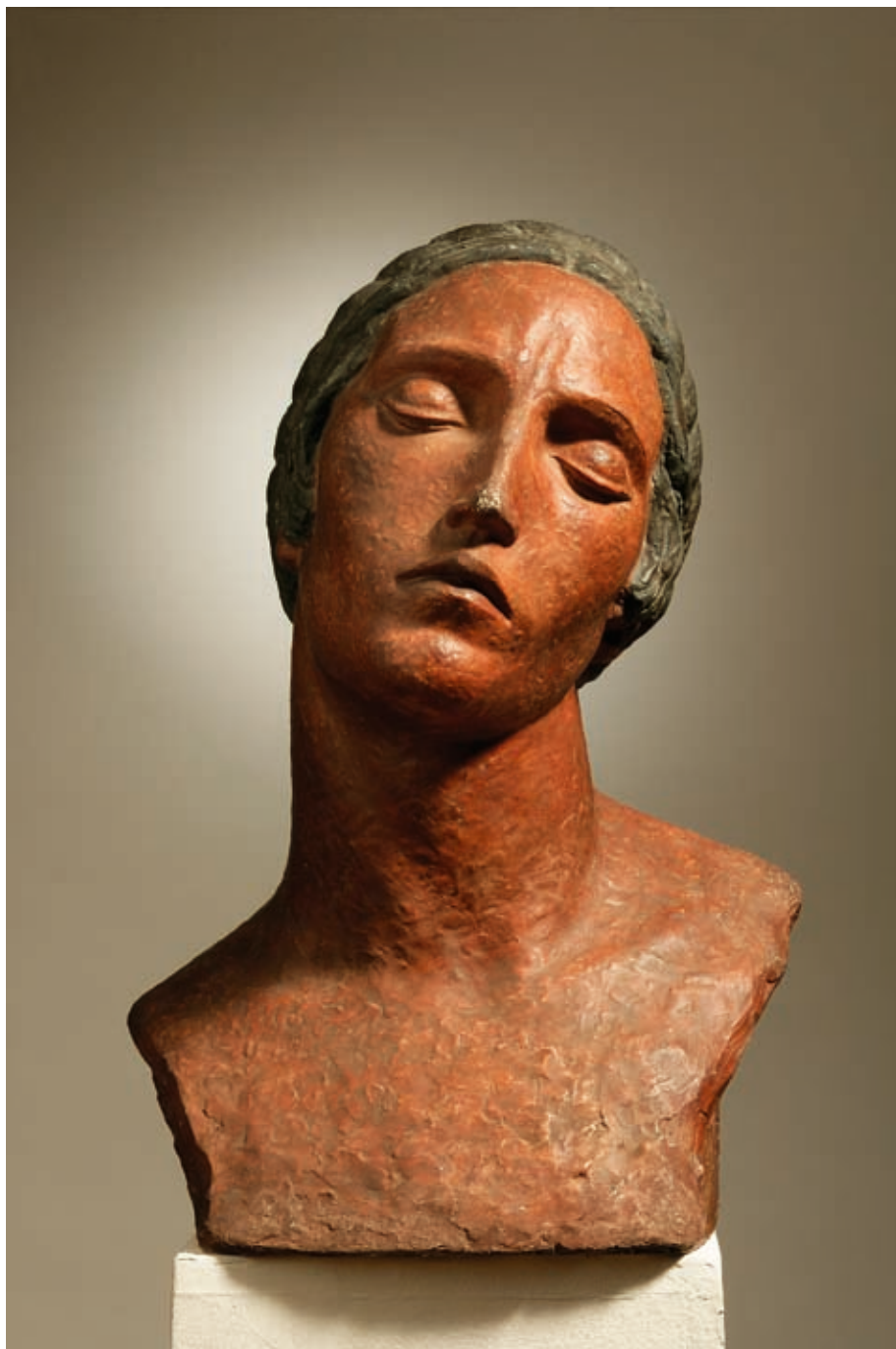
Autoportret,
1920., drvo

Mati, oko 1920.,
drvo

Ženska glava,
1920-1930.,
bojena terakota

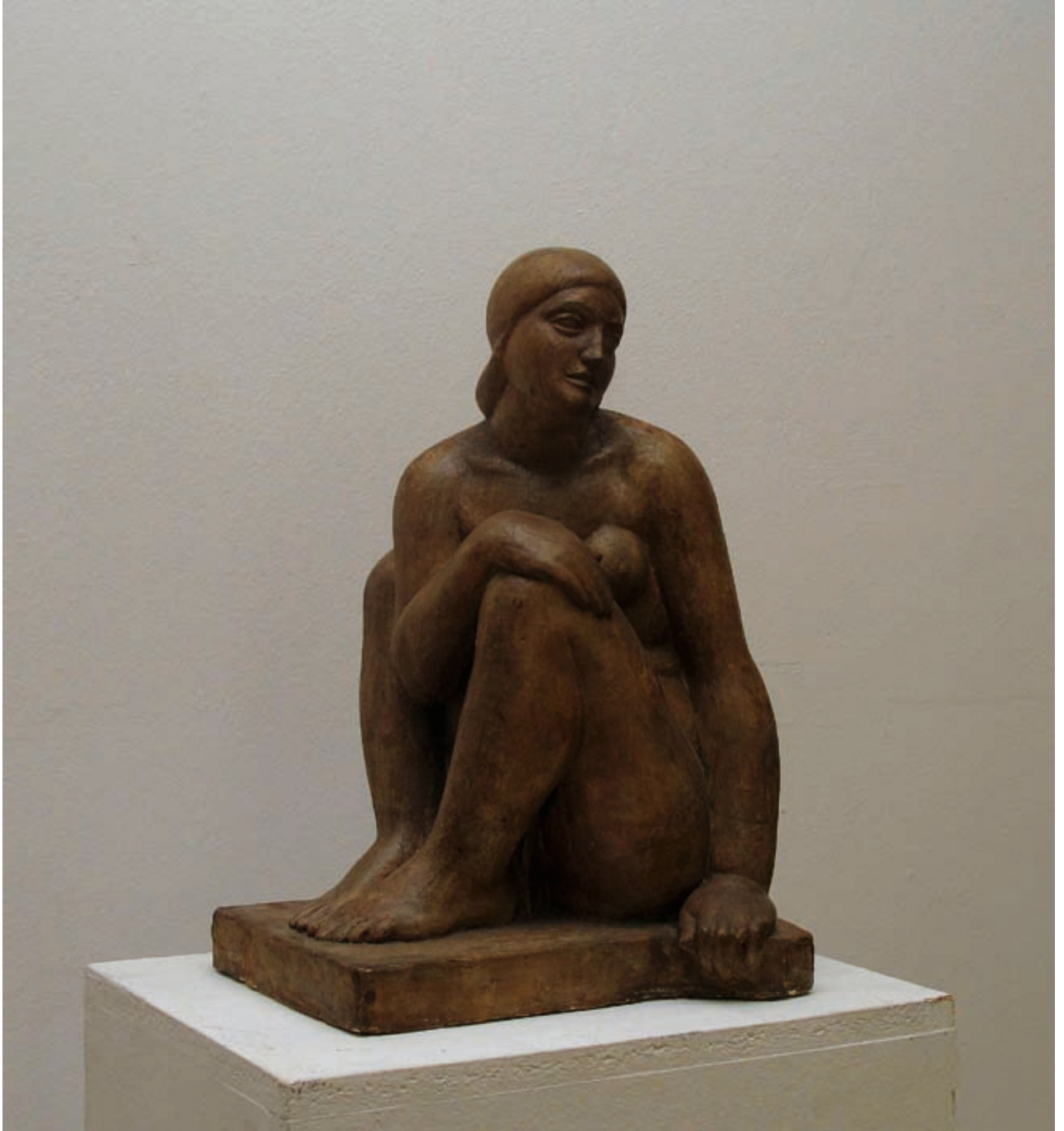

Asketa, 1921.,
sadra

Madona, 1923.,
bronca

**Odmor - Akt
ženski, 1925.,
sadra ◀**

**Žena iz
predgrađa, 1928.,
drvo ▶**

**Žena iz
predgrađa, 1928.,
drvo, detalj**

**Portret Petra
Zreleca, 1929.,
sadra**

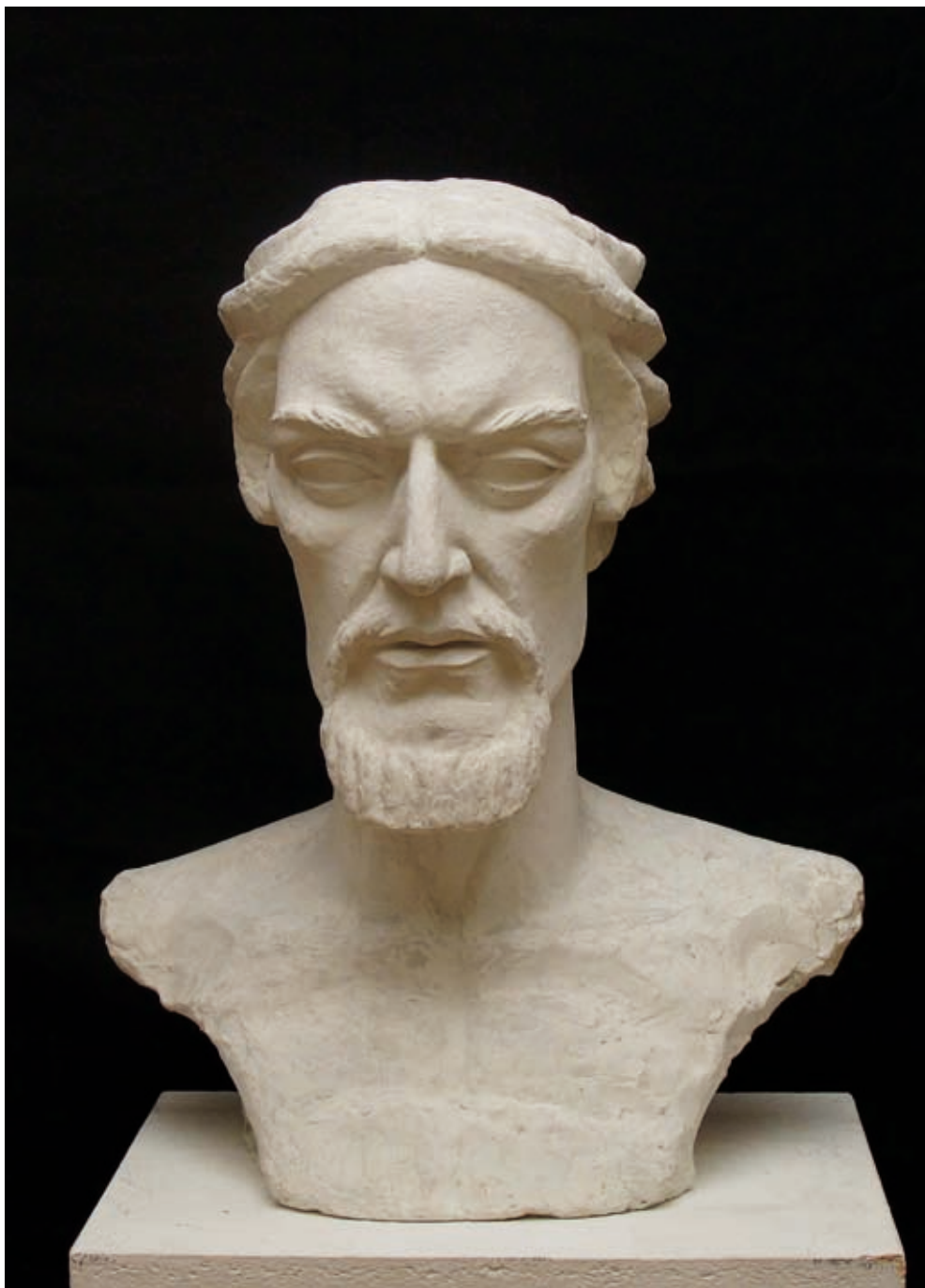
**Akt ženski
sjedeći, 1931.,
sadra**

Tuga, 1931.,
sadra

**Akt ženski, oko
1931., sadra**

Kristova glava,
1932., sadra

Krist Borac,
1932., bronca

Portret Lide
Predavec, 1932.,
sadra

**Vojta Braniš -
Moj sin, 1932.,
bronca**

**Ženski stojeći
akt, 1932., sadra**

Mati, 1933.
bronca

**Sjedeći ženski
akt, 1934.,
glazirana terakota**

**Sjedeća ženska
figura - Molitva,
1935., bronca,
detalj (desno)**

Nikola Faller,
1935., bronca

Ženski portret
(profil lijevo),
1935., sadra

Madona (Marija),
1935., sadra

Madona, 1935,
sadra

Krist (Asketa),
1935., sadra

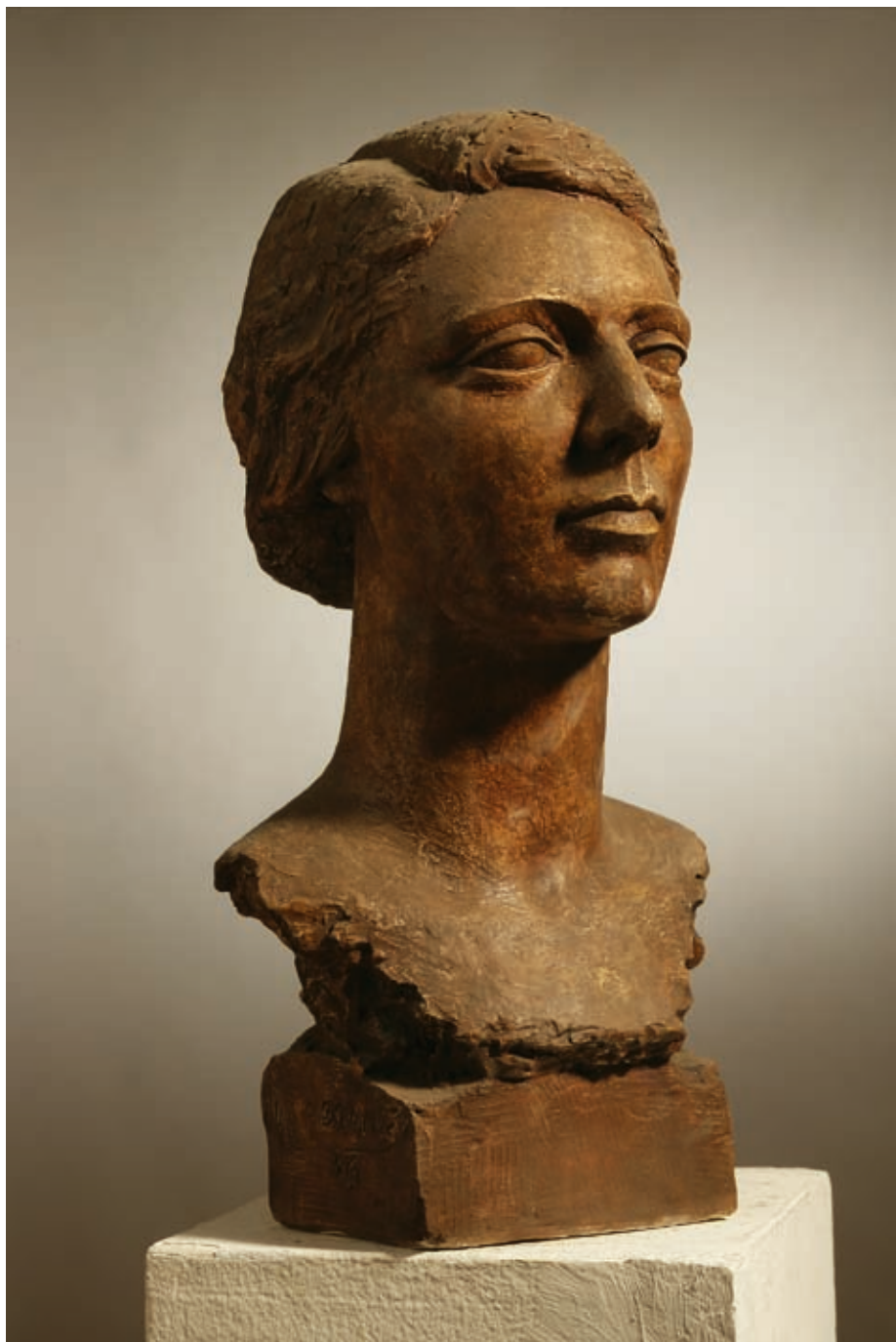
**Portret Roberta
Wilheima, 1936.,
sadra**

**Portret Andrija
Krbavac I, 1930.,
sadra**

**Portret
djevojčice**
(profil lijevo),
1936., sadra

Portret ženski,
1936., sadra

Raspelo, 1937.,
sadra

**Hrvatski
pjevački savez
- Nikola Faller,
1937., bronca**

Portret g.
Miranov, 1937.,
sadra,

**Portret
gđe Miranov,
1937., sadra**

**Portret ženski,
oko 1938., sadra**

Majka i dijete,
1939., sadra,
detalj (desno)

Glava djevojčice,
1940., sadra

Glava djevojčice,
1941., sadra

**Portret
gđe Sabljić,
1940-1953., sadra**

Portret muški,
do 1953., sadra

Vesna Braniš
Carding, 1969.,
sadra

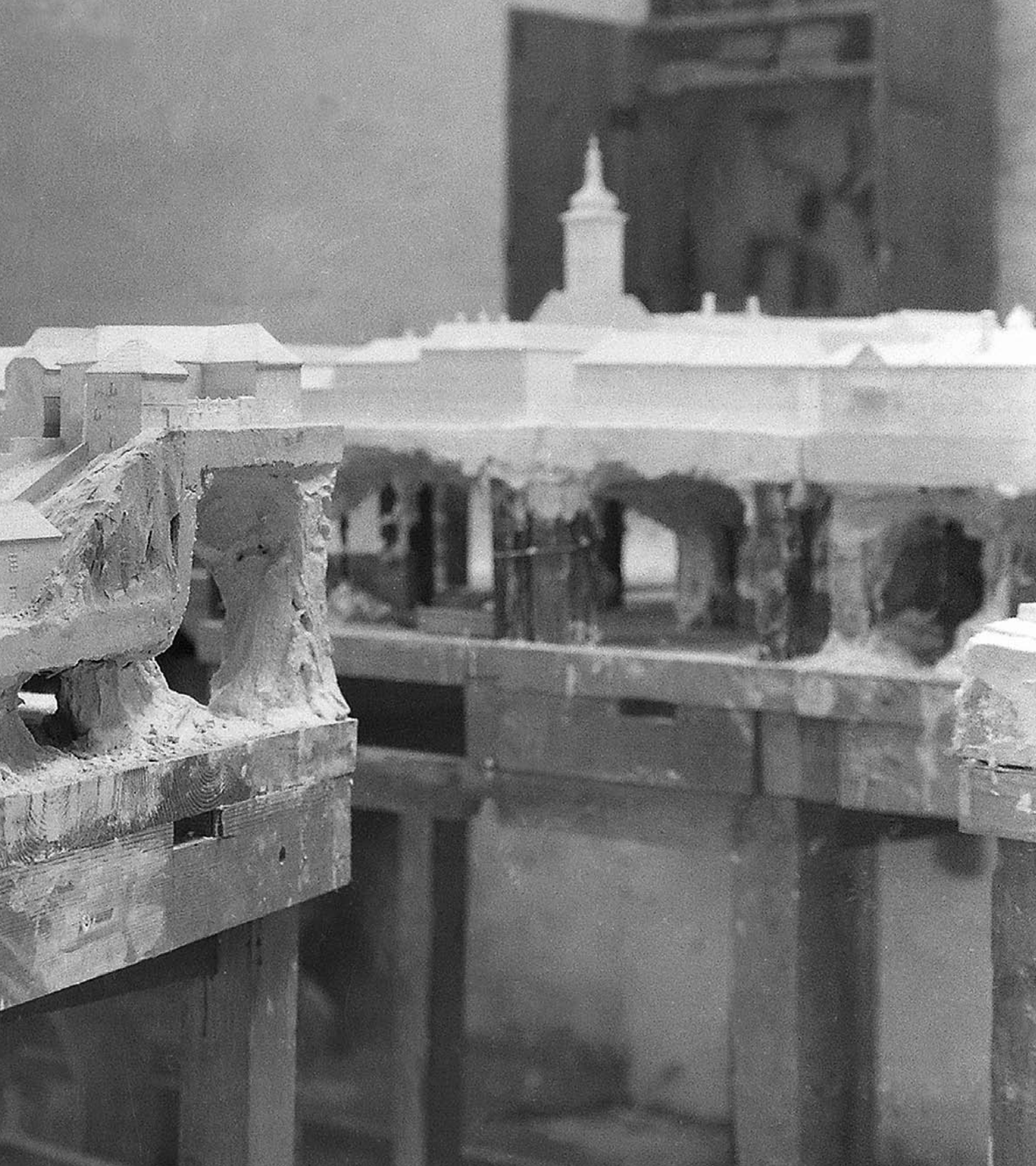

Draga Jurić,
oko 1916., sadra

**Portret Ivana
Gorana Kovačića,
oko 1945.,
ulje na platnu**

Biografija

Vojta Braniš rođen je u Bzenecu u Moravskoj (Republika Češka) **2. veljače 1893.** godine kao jedno od četvero djece Emanuela i Marije Braniš.

U Češkoj završava osnovnu i građansku školu, i to djelomice u Bzenecu, a dio u Češkim Budjevicama.

S roditeljima i sestrom Lidom preseljava se u Hrvatsku **1906.** godine. Starija sestra Milka ostala je u Češkoj, a brat Venda bio je mobiliziran te proglašen nestalim u I. svjetskom ratu. Obitelj se nastanjuje u Božjakovini, gdje otac preuzima poslove vrtlara.¹

Braniš izučava dekorativno-kiparski zanat na Obrtnoj školi u Zagrebu od 1.9.1906. do 1.9.1909., da bi potom u svojstvu dekorativno-kiparskoga stručnog radnika radio u Zagrebu od 1.9.1909. do 3.8.1911. godine.

Božjakovina, koju je 1896. godine kupila Zemaljska vlada u Zagrebu i za koju je dr. Ivo Malin² izradio program sa svrhom da se ovdje uredi uzorno gospodarstvo i tako pospješi gospodarski napredak Hrvatske, u prvom redu seljaštva, postaje tako ambijent u kojem će Braniš provoditi mladost. Tijekom godina imanje se povećavalo, a uz oranice, voćnjake, vinograde i šume te ribnjake postoji i perivoj veličine 7 ha o kojem se posebno brine Branišev otac, a u kojem se proizvodi ukrasno bilje. Razvijen je i uzgoj stoke, postoji mlin, pecara špirita, pilana, strojobraverska radionica, mljekara, kovačnica, kolarnica. Seljačka gospodarska škola za odrasle i Gospodarska škola za seoske domaćice.

¹ 1925. ukupna površina imanja iznosi 642 hektara

² Odsječni savjetnik i upravitelj narodno-gospodarskog odsjeka pri Zemaljskoj vladi

Viša škola
za umjetnost i obrt,
1913.
I. Braniš
II. Robert Jean Ivanović
III. Tonka Koščević

Dobrom dominira dvor koji je izgradila obitelj Drašković³. Prema sjećanju gospođe Mire Ovčarić-Kovačević, koja je također odrasla na imanju, a čiji je otac, došavši iz Češke, bio zadužen za brigu o gospodarskim strojevima, Braniševi su živjeli u kući okruženoj magnolijama na početku perivoja. Obitelj je u jednom dijelu kuće imala dvosoban stan, dok su u drugom dijelu živjeli vrtlari koji su radili kao ispomoć. U tom gotovo idiličnom okruženju Vojta je, prema njezinu sjećanju, imao lijepo djetinjstvo, posebno zimi, kada se na zamrznutoj rječici Zelini, koja je tekla u neposrednoj blizini njegove kuće, sklizao i pred zadivljenom djecom izvodio piruete i ostale klizačke bravure.

Na temelju “naukovne svjedodžbe obrtne škole u Zagrebu” iz 1909. godine i nakon položena prijemnog ispita, Braniš studira kiparstvo na Privremenoj višoj školi za umjetnost i umjetni obrt (1.1.1911.–20.8.1915) kod profesora Roberta Frangeša Mihanovića.⁴ Tijekom studija⁵ ocjenjivan je iz kiparstva i kiparskog umjetnog obrta kao glavne struke u prva četiri semestra kao dobar, a u sljedeća četiri kao veoma dobar.

³ Podaci preuzeti sa službenih stranica općine Brckovljani u čijem se sastavu danas nalazi Božjakovina. Cijelo imanje, a posebice dvorac u kojem je 1939. g. bio potpisan sporazum Cvetković–Maček, danas je potpuno zapušteno i oronulo.

⁴ 1911. godine Školu upisuje 21 student i to: 18 slikarstvo te Marijan Belošević, Margita Nušić i Vojta Braniš kiparstvo.

⁵ U prvom semestru plaća školarinu da bi potom bio oslobođen njezina plaćanja.

BRUCK A/M,
1917., gradnja
vojnog kina

⁶ Duplikat svjedodžbe izdan je 20.3.1937. na osnovi rješenja Ministarstva prosvjete opšte odjeljenje od 22.2.1937 - Državna umjetnička akademija broj 213 od 20.3.1937.

U završnoj svjedodžbi od 20. srpnja 1915. god.⁶, koju uz Roberta Frangeša potpisuju i Rudolf Valdec i Ivo Kerdić, kao “općenitu ocjenu” nalazimo: “Gospodin Vojtjeh Braniš vrlo darovit i vanredno marljiv, pokazao je lijepu vještinu u modelovanju akta, a vrlo istančan osjećaj za portretiranje. Polučio je osobitu vještinu u svim pomoćnim tehnikama kiparstva.” Kao student stanuje kod obitelji Dumbravka na Sveučilišnom trgu 10. Godine 1915. dobiva i nagradu Dragutina pl. Gvoždanovića od 50 kruna. U promemoriji Braniš navodi da je ostao raditi na školi kod profesora Frangeša Mihanovića od 1.9.1915. do 15.9.1916., kada je pozvan u vojsku.

U školi kod Frangeša naći će se ponovno 1.12.1917., sa zadatkom da organizira i vodi drvorezbarsku radionicu za ratne invalide. U tom je svojstvu djelovao do 20.1.1919. Zbog sklonosti za rad u drvu kao i zbog potrebe za stručnjacima s područja drvorezbarstva, odlazi na specijalizaciju u Prag k profesoru Františku Bíleku od **1.2.1919.** do **30.12.1919.**, a potom u Beč k profesoru Franzu Barwigu od **1.2.1920.** do **30.9.1920.** godine.

Oženio se Dragom Krištof (1901–1978), s kojom je proveo cijeli život te dobio sina Vojtu (1.1.1921) i kćer Lidu (8.12.1927). Obitelj je stanovala u kući u Hercegovačkoj ulici br. 68 u Zagrebu.

Po povratku sa specijalizacije **14.7.1920.** postavljen je dekretom Povjereništva za prosvjetu i vjere u Hrvatskoj i Slavoniji za pomoćnog učitelja u privremenom svojstvu u Kraljevskoj višoj školi za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu.⁷ Zanimljivo je da se u monografiji, koja je izdana povodom 90 godina ALU, unutar popisa nastavnika nigdje ne spominje Vojta Braniš, premda u tekstu koji je o povijesti akademije napisao Matko Peić na str. 87. piše da Braniš predaje drvorezbarstvo, a na str. 98. navodi se da “kipari za drvorezbarstvo (Braniš) i za keramiku (Juhn) prelaze na obrtnu školu.” Na Državnoj obrtnoj školi radi kao profesor od **5.12.1924.** do **12.7.1932.**, kada je na traženje Zanatske komore i Saveza hrvatskih obrtnika postavljen za vršioca dužnosti direktora škole. Uz rad na školi 1928. vodi drvorezbarske tečajeve (kućna radinost) u Brestovcu i

V. Braniš sa suprugom Dragom, oko 1920.

⁷ Dekret br. 23794 / 1920

Klenovniku, 1930. u Brodu na Kupi, a od 1925. godine počinje se baviti i postavljanjem izložaba.

Godine **1925.** dobio je Grand prix na Svjetskoj izložbi u Parizu za portal jugoslavenskoga paviljona izveden u hrastovini s narodnim motivima, a izveo je i postav izložbe unutar paviljona.

Godine **1930.** nagrađen je njegov projekt na natječaju za jugoslavensku sobu na Sveučilištu u Pittsburghu.

1934. godine postavljen je za direktora Državne obrtne škole i tu je dužnost obavljao do **13.9.1939.**, kada je stavljen na raspolaganje Ministarstvu trgovine i industrije, odnosno kada je s grupom naprednih profesora bio udaljen iz škole i umirovljen. Na Svjetskoj izložbi dekorativne umjetnosti u Parizu **1937.** i New Yorku **1939.** postavlja jugoslavenski paviljon.

Na temelju javnoga natječaja **27.2.1941.** postavljen je za profesora drvorezbarske struke na Državnoj školi za

Vojta Braniš s
Ivicom Antolčićem,
1973.

primijenjenu umjetnost u Beogradu, gdje je počeo raditi **26.3.1941.**, da bi od **30.5.** do **4.9.1945.** obnašao funkciju direktora iste škole, nakon čega je na temelju traženja Ministarstva industrije i rudarstva Hrvatske, kao i po vlastitoj želji, upućen u NR Hrvatsku.

Po povratku u Zagreb **5.12.1945.** postavljen je za rukovodioca novoosnovanog Zemaljskog zavoda za kućnu radinost (DOMRAD), čijim se razvitkom bavio tijekom cijeloga života te je organizirao niz tečajeva, kao npr. lončarstvo i keramiku u Jerovcu; čipkarstvo - Lepoglava, Pag, Primošten; narodne dječje igračke - Vidovac; pleterstvo - Hrvatsko zagorje i Međimurje. **1939.** pisao Prijedlog nacрта o organizaciji Zavoda za unapređivanje kućne industrije i kućnog umjetnog obrta.

12.7.1948. ponovno je bio postavljen za direktora novoosnovane Škole za primijenjenu umjetnost u Zagrebu te će na toj funkciji ostati do umirovljenja **1958.** godine.

Premda umirovljen **1.11.1958.**, postavljen je za šefa odjela za profesionalnu rehabilitaciju Zavoda za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju NRH pri Vinogradskoj bolnici u Zagrebu.

30.6.1961. definitivno odlazi u mirovinu.

Za svoj rad Vojta Braniš je dobio šest domaćih odlikovanja, a 1965. ga je Vlada ČSSR odlikovala ordenom Zlatnog runa.

Vojta Braniš umro je u Zagrebu **29.11.1983.** i sahranjen je u obiteljskoj grobnici na Mirogoju.

Popis izložbi

Samostalne izložbe

1932.

– Izložba Braniš-Trepše,

Ulrichov salon, Zagreb

izloženo:

1. Kariatida
2. Moja nećakinja Lida
3. Moj sin
4. Plesačica
5. Sjedeći akt
6. Akt
7. Odmor
8. Pobjeda
9. Moja kćer
10. Zora Štajduhar
11. Željko
12. Dr. M. Krištof
13. Nikola Faller
14. J. Demetrović
15. Sonja Mudrinić
16. Madona
17. Tuga
18. Asketa
19. Krist

Grupne izložbe

1915.

– **Školska izložba, VII, Zagreb**

1916.

– **Školska izložba, Salon Ulrich, Zagreb**

20.7.-30.7.1916.⁸

1. Portret
2. Studija
3. Elegija

1917.

– **Kriegsbilderausstellung,
Brück an der Mur**

1. Kaiser-Büste
2. Denkmalentwurf für die Gefallenen
3. Sturmsoldat bei Angriff

1918.

– **Umjetnička izložba Rijeka, 1918.**

Lada i Proljetni salon (s društvom Lada)

1. Pudar, plastika, drvo
2. Veseli seljak, plastika, drvo
3. Glava (Portrait), bronca

⁸ Prijepis prema cedulji Arhiva Ulrich,
Arhiv za likovne umjetnosti HAZU

1921.

- **Izložba Lade**, Osijek,
Županijska dvorana, novembar 1921.
 1. Glava sv. Cecilije (Drvo)
 2. Asketa (Drvo)

1922.

- **V. jugoslovenska umetnička izložba**,
Beograd, Druga beogradska gimnazija,
7.6.-1.7.1922. (s Ladom - Zagreb)
 1. Asketa
 2. Studija (glava)
 3. Kumek s ovcom
 4. Bogec bistrički

1923.

- **XVIII. izložba Proletnog salona**,
Zagreb, Umjetnički paviljon, 16.9.-14.10.1923.
 1. Madona, drvo
 2. Asketa, drvo
 3. Studija glave, sadra
 4. Magdalena, sadra
 5. Piljarica, drvo
 6. Relief I., drvo
 7. Relief II., drvo

1925.

- **Exposition internationale des Arts
Décoratifs et industriels modernes**,
Pariz 1925. (sekcija Kraljevine SHS)
 1. Svijećnjak
 2. Svijećnjak

1927.

- **VI. jugoslovenska umetnička izložba**,
Novi sad, Državna trgovačka akademija
1.6.-15.7.1927. (izlaže u sekciji Lada - Zagreb)
 1. Karijatida - orahovo drvo
 2. Poprsje generala Uzun Mirkovića, bronca
- **izložba Djela**, Zagreb,
Umjetnički paviljon 8. maja
Udruženje za promicanje umjetničkoga obrta
 1. Svijećnjak, drvo, privatno vlasništvo
 2. Drvena figura, privatno vlasništvo
 3. Svijećnjak, drvo
 4. Luster, drvo
 5. Luster, drvo
 6. Svijećnjaci, drvo

1930.

- **izložba Djela**, Zagreb

1938/1939.

- **Pola vijeka hrvatske umjetnosti**, Zagreb,
Okrugli paviljon, 18.12.1938-31.1.1939.
 - Sjedeći akt
 - Pobjeda
 - Portret gđice G. S.

1955.

- **Prvi zagrebački Bijenale**, Umjetnički
paviljon, 5.11.55 -25.11.55. - 122 izlagača

1958.

- **Izložba primijenjene umjetnosti**,
Salon Likum, Zagreb, 28.XI.-20.XII.1958.
Katalog navodi samo da je izlagao drvo.

1965.

- **Iz zbirke Bauer III**,
Galerija umjetnina Vukovar II-III.1965.
1. Glava, gips

1967.

- **Zbirka Bauer I i II**,
Galerija likovnih umjetnosti Osijek VI.1967.
Portret žene, sadra, 33 cm

1971.

- **Likovni umjetnici Hrvatske za Učku**,
Zagreb Klub samoupravljača 6.-13.VII.1971.
1. Portret Nikole Fallera, 1931, bronca,
46 x 30 cm

1973.

- **Umjetnici Hrvatske Njegošu**, Zagreb,
Klub samoupravljača 21.-30.6.1973.
Portret Nikole Fabera, 1933, bronca

1974.

- **Likovne teme danas**, Zagreb,
Umjetnički paviljon II-III. 1974.
(sekcija Trajanje nasljeđa)
1. Krist, bronca, 58 cm
2. Madona, drvo, 130 cm
3. Moj sin, bronca, 28 cm

1979.

- **Lik žene u suvremenom hrvatskom kiparstvu**, Gliptoteka JAZU 5-17. III.1979.
1. Madona, bronca, 1930.

1980.

- **Memorijal Ive Kerdića**, Osijek-Zagreb
izloženo: **Nikola Faller**, 1937,
jednostrana medalja
- **Kiparsko stvaralaštvo Proljetnog salona i Lade**, Gliptoteka JAZU, Zagreb X-XII.1980.

1989.

- **Zbirka Bauer**, MGC Zagreb,
Muzejski prostor 18.2.-2.4.1989.
1. Glava žene, sadra, vis. 30 cm

1993.

- **Jaslice u umjetnosti i tradiciji**,
Verona, XII.1993.

Bibliografija

1917.

- **F .R.**, Braniševe Jaslice, Hrvatska prosvjeta, 4/1917, 76-77+237-240
- **U. Donadini**, Iz umjetničkog salona, Kokot 2/1917, 6 ,str. 89-90.-7553 (O božićnoj izložbi, Zagreb 1916. i jasicama Vojte Braniša u crkvi sv. Blaža u Zagrebu

1922.

- **L. Š.**, V Jugoslavenska umjetnička izložba, Obzor 179., 5.7.1922.
- Vojta Braniš ..., Zagrebački dnevnik, 4.2.1922.

1923.

- **A. Jiroušek**, Vojta Braniš, Vijenac I/1923, I/24, 469 + 477-478 + 1 tabla - 10954, br. 24, 9.1.1923.

1925.

- **V. B., K. D.**, Dekorativno kiparstvo i klesarstvo, Vjesnik Osječke oblasti, 2(34) /1925, 12/13, str. 96-97

1930.

- Yugoslav Minister to Speak At Pitt Ceremony Tonight, Pittsburgh Post-Gazette, 31.5.1930, str. 7

1932.

- **J. Draganić**, Umjetnička izložba Trepše - Braniš, Umjetnik i orijentacija publike, Novosti 26/1932, 75, 11

- **Sa izložbe Vojte Braniša i Marijana Trepše**, Narodne novine, 98/1932, 57,5

- **(RE), Djela Vojte Braniša**, Povodom izložbe u Ullrichovom salonu, Novosti, 26/1932, 76, 9.

- Izložba V. Braniša, Jutarnji list, 21/1932, 7225, 7 - 1217, 13.3..32.

- **LJ.B.** Likovna kronika, Obzor, 73/1932, 59,2,62,2,68,2 - str. 2-3.3,81.2

- **J. B. (Josip Bobek)**, Ausstellung Trepše-Braniš, Morgenblatt, 47/1932, 73,5)

- **v. c** , Izložba Trepše-Braniš, 15 dana, 2/1932, 6,83-84.

- Državna obrtna škola u Zagrebu 1932-1933., Državna obrtna škola, Zagreb 1932.

1938.

- Satisfakcija g. Vojti Branišu na sudu, Novosti, 10.11.1938.

1939.

- **mk (M.Katić)** Jugoslavija će biti odlično zastupana na internacionalnoj izložbi u New Yorku, Novosti, 33/1939, 52,6

- **mk**, Kulturna reprezentacija Jugoslavije na Svjetskoj izložbi u New Yorku, Novosti 33/1939, 54, 10

1955.

- Nationality classrooms, The Yugoslav Room, University of Pittsburgh, Pennsylvania 1955., str. 36-37.

1958.

- Spomenica akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu prigodom 50. godišnjice osnutka, ALU, Zagreb 1958., str. 25, 34, 106.

1959.

- **B. Pk.** (Branko Plaznik), Enciklopedija likovnih umjetnosti, Leksikografski zavod FNRJ, Zagreb 1959., sv. I, str. 486.

1973.

- **M. Peić**, Vojta Braniš – umjetnik i pedagog, Vjesnik, 34 (1973), 3.11, str. 8. (u povodu 80. god. rođenja)

1980.

- **Vinko Zlamalik**, Memorijal Ive Kerdića, Zagreb–Osijek, 1980., str. 83.

1981.

- **J. Baldani**, Organizator likovnog školovanja, Vjesnik, 18.2.1981., str. 7.

1983.

- **E. Cvetkova**, In memoriam Vojta Braniš, Večernji list, 27(1983), 13.12., str.5.
- **Josip Škunca**, In memoriam Vojta Braniš, Vjesnik, 14.12.1983.

1984.

- Braniš, Likovna enciklopedija Jugoslavije, sv. I., Jugoslavenski leksikografski zavod “Miroslav Krleža”, Zagreb 1984, sv. I., str. 186.

1989.

- **VTK**, Braniš Vojta, Hrvatski biografski leksikon, Jugoslavenski leksikografski zavod “Miroslav Krleža”, Zagreb 1989, sv. 2, str. 270–271.

1991.

- Božić u Hrvata, Slobodna Dalmacija, 8.12.91, str. 23.
- **D. Derk**, Božić u Hrvata (uoči izložbe u MUO), Večernji list, 6.12.1991.

1993.

- **Zrinka Tatomir**, 111 godina Škole primijenjene umjetnosti i dizajna, Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zagreb 1993.
- 111 godina Škole primijenjene umjetnosti i dizajna (katalog izložbe), Hrvatski školski muzej, Zagreb prosinac 1993 – siječanj 1994.

1995.

- **R**, Vojta Braniš, Enciklopedija hrvatske umjetnosti, Leksikografski zavod “Miroslav Krleža”, Zagreb 1995, sv. I., str. 119

1999.

- **Grgo Gamulin**, Hrvatsko kiparstvo XIX. i XX. stoljeća, Naklada Naprijed d.o.o., Zagreb 1999, str. 224–225.

2002.

- **Nataša Petrinjak**, Pregled obrtne povijesti, Zarez, 5.12.2002.

2006.

- **Jasna Vučić**, Mislio da kupuje drvo za potpalu, Glas javnosti (internetsko izdanje), Beograd 4.2.2006.

2007.

- Aleksandar Ignjatović, Periferna imperija i unutrašnja kolonizacija, jedan historijski primjer, Vizura br.1, Gradska galerija Collegium artisticum, Sarajevo 2007, str.149-164.

2008.

- LIKUM - zadruga likovnih umjetnika Hrvatske 1948.-2008., LIKUM, Zagreb 2008., str. 15, 23, 34, 154, 155.

Biobibliografija

- **Za podizanje kućne industrije igračaka i drvene robe,**
Riječ br. 368, str. 9., 1921.
- **Škola za kućnu drvenu industriju i igračke,**
Obzor, 28.6.1924., str. 18.
- **Kućna radinost-važan faktor naše privrede,**
Vjesnik, 13.10.1945.
- **Likovni radnik u proizvodnji,**
Naprijed br. 34, 15.8.1952.
- **Kritično stanje naše narodne umjetničke proizvodnje,**
Telegram, 14.12.1962.
- **Neiskorištena bogatstva,**
Telegram, 11.1.1963
- **Od obrta do primijenjene umjetnosti,**
Telegram, 17.5.1963, str. 11.
- **Škola primijenjene umjetnosti u Zagrebu,**
Telegram br. 165., 21.6.1963.
- **Stručne škole za primijenjenu i industrijsku umjetnost,**
Telegram br. 207, 10.4.1964.
- **Narodna umjetnička proizvodnja (Zabilješke s puta po ČSSR),**
Telegram , 27.3.1964, str. 8.
- **Umjetničko zanatstvo,**
Telegram br. 206, 3.4.1964., str.8.
- **Stručno likovno školstvo i narodna umjetnika proizvodnja kod nas,**
Telegram br. 208, 17.4.1964, str.8.
- **Teška bolest - kod nas je zanemarena umjetnost kojoj svijet poklanja veliku pažnju,** Vjesnik u srijedu, 10.2.1966, str. 7.
- **Narodna umjetnička djelatnost i proizvodnja u SR Hrvatskoj,**
Vjesnik u srijedu 1966.
- **Dva milijuna dolara za robu široke potrošnje,**
Vjesnik, 4.6.1966.
- **Zabilješke s puta po Poljskoj,**
Uspjesi "Cepelia", Telegram 24.6.1966, str. 9.
- **Od cipele do električne lokomotive,**
Telegram, 1.7.1966., str.9.
- **Jugoslavenska keramika,**
Umeni a remesla, Prag, 1967, br.6, str. 223-228.
- **Kako oživjeti zlarinsko koraljstvo,**
Vjesnik, 7.7.1971.,str. 9.
- **Cervený koral z Jaderskeho more,**
Umeni a remesla, Prag, 1974, br.11, str. 60 -62.

Katalog izložaka

1. Madona
(kopija djela Tilmana Riemenschneidera),
1912-15., pozlaćeno drvo,
bez sign., 33 x 7 x 10 cm,
vl. Obitelj Braniš

2. Jaslice iz crkve sv. Blaža u Zagrebu, 1915., obojeni vosak
DVD - režija Mira Wolf,
snimatelj Miljenko Bolanča

3. Sv. Cecilija, 1919.,
drvo, bez signature,
220 x 92 x 14 cm,
vl. Obitelj Braniš

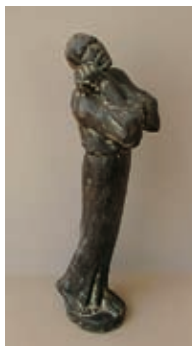
4. Ruka, 1920.,
drvo, signatura odozdo,
27 x 15 x 12 cm,
vl. Obitelj Braniš

5. Madona, 1923.,
drvo, bez signature,
156 x 30 x 38cm,
vl. Obitelj Braniš

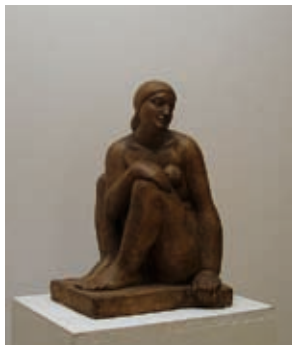
6. Autoportret, 1920.,
drvo, sign. otraga:
V. BRANIŠ 1920,
38 x 20 x 13 cm,
vl. Obitelj Braniš

7. Asketa, 1921.,
sadra, bez signature,
58 x 14 x 13 cm,
vl. Gliptoteka HAZU
MZ-216

8. Mati, oko 1920.,
drvo, bez signature,
108 x 32 x 32 cm,
vl. Obitelj Braniš

9. Odmor - Akt ženski, 1925., sadra, sign. lijevo dolje: BRANIŠ, 42 x 28 x 23 cm, vl. Gliptoteka HAZU MZ-221

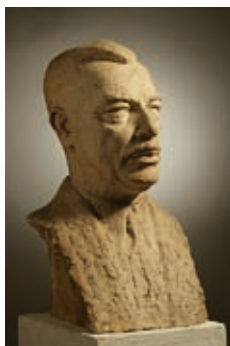
10. Žena iz predgrađa, 1928., drvo, v.47 cm, sign. na podnožju: BV, vl. Moderna galerija Zagreb, MG 4145

11. Madona, 1928., bronca, sign. lijevo: V. Braniš 1928., 55 x 21,5 x 33 cm, MZP-1158, Moderna galerija Zagreb MG 1328

12. Portret Petra Zreleca, 1929., sadra, sign. lijevo: V. BRANIŠ /1929., 53 x 36,5 x 28,2 cm, vl. Gliptoteka HAZU MZ-267

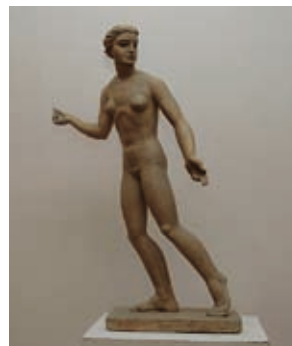
13. Portret Andrija Kravac I, 1930., sadra, sign. V. BRANIŠ / 30, 51,5 x 24 x 25 cm, vl. Gliptoteka HAZU MZ-266

14. Akt ženski sjedeći, 1931., sadra, bez sign., 58 x 54 x 29 cm, vl. Gliptoteka HAZU MZ-255

15. Tuga, 1931., sadra, sign. na postolju: V. B., 75,7 x 21,7 x 19,8 cm, Gliptoteka HAZU MZ 225

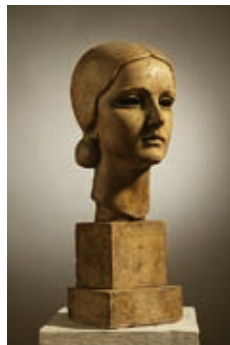
16. Akt ženski, oko 1931., sadra, sign. na postolju: V. B., 73,4 x 49 x 17 cm, vl. Gliptoteka HAZU MZ-266

17. Kristova glava, 1932., sadra, bez sign.,
53,6 x 42,2 x 26 cm,
vl. Gliptoteka HAZU
MZ-257

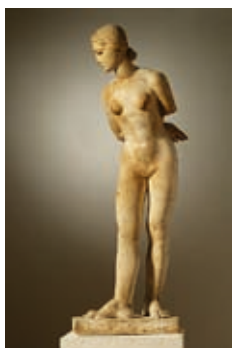
18. Krist Borac, 1932., bronca, bez signature,
53 x 45 x 34 cm,
vl. Obitelj Braniš

19. Portret Lide Predavec, 1932., sadra, sign. na postolju:
V. B. 1932.,
47 x 20,5 x 19,2 cm,
vl. Gliptoteka HAZU
MZ-215

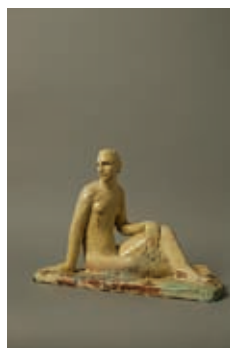
20. Vojta Braniš - Moj sin, 1932., bronca, bez signature,
27 x 20 x 14 cm,
vl. Obitelj Braniš

21. Ženski stojeći akt, 1932., sadra, sign. na postolju: V. BR.,
79,2 x 20,7 x 32 cm,
vl. Gliptoteka HAZU
MZ-264

22. Mati, 1933., bronca, sign. VBR/ 33 - na plinti lijevo, 64 x 15,5 x 14 cm,
vl. Gliptoteka HAZU
MZ-776

23. Sjedeći ženski akt, 1934., glazirana terakota,
vl. Obitelj Braniš

24. Sjedeća ženska figura - Molitva, 1935., bronca, sign. lijevo dolje: V. BRANIŠ / 35,
45 x 26 x 27,5 cm,
vl. Gliptoteka HAZU
MZ-838

25. Nikola Faller, 1935.,
bronca, sign. lijevo:
V. BRANIŠ / 1935,
44 x 38 x 26 cm,
vl. Zavod za teatrologiju
HAZU

26. Ženski portret
(profil lijevo), **1935.,**
sadra, d. d. V. Braniš
35, 30,5 x 27 cm,
vl. Gliptoteka HAZU
NZP-665

27. Krist, 1935., sadra,
bez sign., 38 x 14 x 12 cm,
vl. Obitelj Braniš

28. Portret Roberta
Wilheima, 1936.,
sadra, sign. desno otraga:
BRANIŠ /1936,
49x 27 x 37,5 cm,
vl. Gliptoteka HAZU
MZ-219

29. Portret Andrija
Krbavac II, 1936.,
sadra, sign. lijevo:
V. BRANIŠ / 36,
51,2x 28,5 x 29, 8 cm,
vl. Gliptoteka HAZU
MZ-258

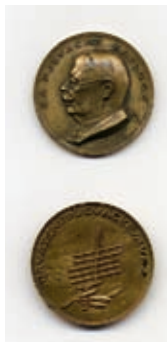
30. Portret djevojčice
(profil lijevo), **1936.,**
sadra, sign. d. d. V.
Braniš 36., 28,8 x 25 cm,
vl. Gliptoteka HAZU
NZP-664

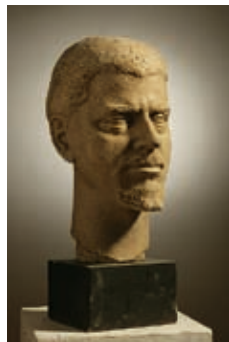
31. Portret ženski,
1936., sadra,
sign. d. d.: V. BRANIŠ
/1936, 50 x 25 x 24 cm,
vl. Gliptoteka HAZU
MZ-226

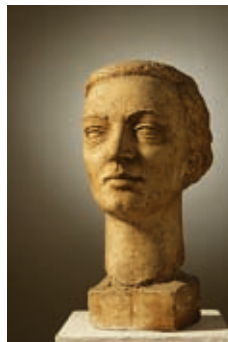
32. Raspelo, 1937.,
sadra, bez sign.,
60 x 50 x 20 cm,
vl. Obitelj Braniš

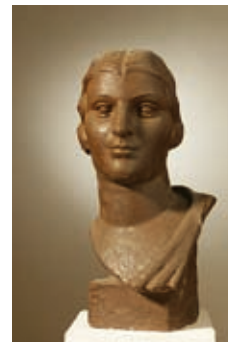
33. Hrvatski pjevački savez - Nikola Faller, 1937., bronca, dvostrana medalja kovana, sign. dolje desno, Ø 41,5 mm, vl. Gliptoteka HAZU **NZ-116**

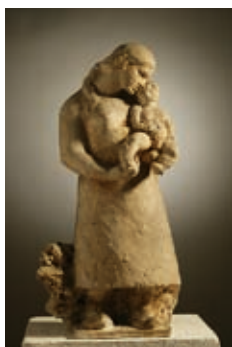
34. Portret g. Miranov, 1937., sadra, bez sign., 34 x 24 x 19 cm, vl. Gliptoteka HAZU **MZ-261**

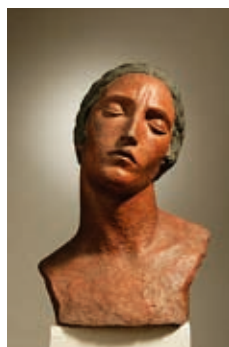
35. Portret gđe Miranov, 1937., sadra, sign. lijevo dolje: V. BRANIŠ / 1937., 41 x 27 x 19 cm, vl. Gliptoteka HAZU **MZ-263**

36. Portret ženski, oko 1938., sadra, bez sign., 49,5 x 23 x 22 cm, vl. Gliptoteka HAZU **MZ-223**

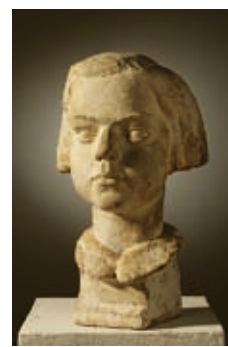
37. Majka i dijete, 1939., sadra, bez sign., 46,5 x 24,5 x 18,5 cm, vl. Gliptoteka HAZU **MZ-217**⁹

38. Glava ženska, 1920-30., sadra, sign. lijevo: V. B., 57 x 49,5 x 32,5 cm, vl. Gliptoteka HAZU **MZ-265**

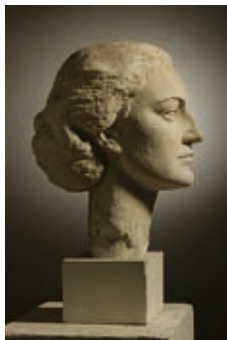

39. Glava djevojčice, 1940., sadra, sign. odostraga na plinti: V. BRANIŠ / 1940, 39 x 21,2 x 18,7 cm, vl. Gliptoteka HAZU **MZP-1982**

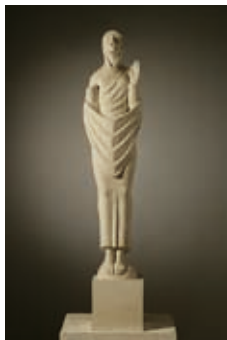

40. Glava djevojčice, 1941., sadra, sign. V. BRANIŠ 1941., 34,5 x 21,5 x 22 cm, vl. Gliptoteka HAZU **MZP-1983**

⁹ skica za figuru na fasadi Jugoslavenskoga paviljona na Svjetskoj izložbi 1939., visina figure na izložbi 2,8 m

41. Portret gđe Sabljić, 1940-1953., sadra, bez sign., 42 x 25,5 x 20 cm, vl. Gliptoteka HAZU MZ-260

42. Madona, 1935., sadra, v. 79 cm, vl. Gliptoteka HAZU MZ-224

43. Portret Drage Jurić, oko 1916., sadra, v. 75,5 cm, vl. Obitelj Braniš

44. Portret muški, do 1953., sadra, bez sign., 30,5 x 22,5 x 17 cm, vl. Gliptoteka HAZU MZ-259

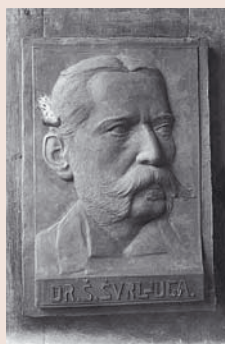
45. Vesna Braniš Carding, 1969., sadra, vl. Obitelj Braniš

46. Portret Ivana Gorana Kovačića, oko 1945., ulje na platnu, sign. d. dolje: Vojta Braniš

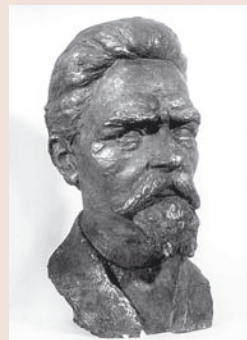
Franjo Brdarić, 1914.

Dr. Švrljuga, 1917.

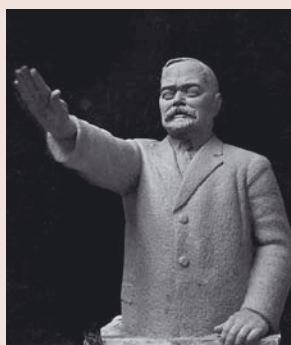
**Šestinac, 1921.,
drvo**

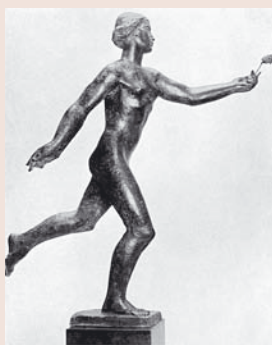
**Dr. Radoslav Krištof,
1924.**

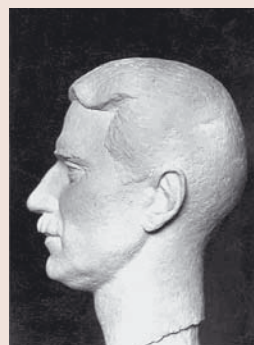
**Portret, 1924.,
bronca**

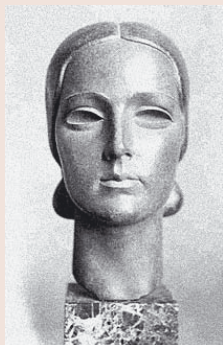
Stjepan Radić, 1929.

Pobjeda, 1930.

Portret, 1932.

Nećakinja Lida, 1932.

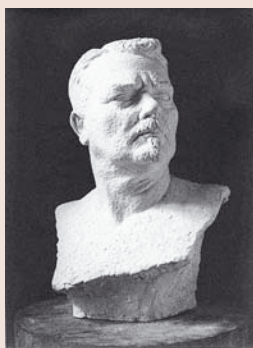
Moja kći Lida, 1932.

Portret, 1935.

Aleksandar, 1935.

Juraj Demetrović, 1936.

Petar II, 1937.

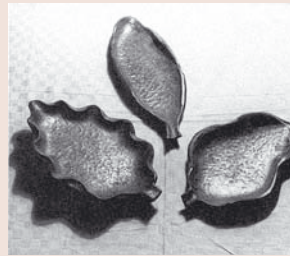
Knez Pavle, 1937.

**Portret djevojke, oko
1935.**

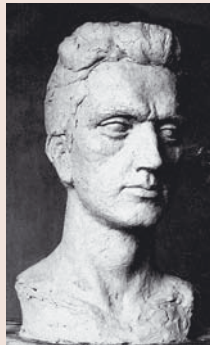
Posude, 1929/50.

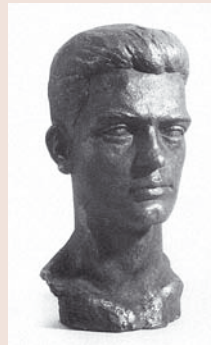
Posude, 1929/50.

Gđa. Predavec, 1969.

Dr. Neno Vađić, 1969.

Darko Vađić, 1969.

Krist, oko 1920.

Asketa, oko 1920.

Lovac, 1925.

Brodar, 1925.

Karijatida, 1939., drvo

**Maketa Gornjeg grada,
1925.**

Vojta Braniš

Retrospektiva

ZAHVALJUJEMO
obitelji Braniš,
obitelji Komadina,
obitelji Zagota,
crkvi sv. Blaža u Zagrebu
Modernoj galeriji u Zagrebu
Zavodu za teatrologiju HAZU
Muzeju grada Zagreba

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Gliptoteka

NAKLADNIK

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Gliptoteka

ZA NAKLADNIKA

akademik Slavko Cvetnić

RECENZENT

akademik Ante Vulin

UREDNIKA

Ariana Kralj – upraviteljica Gliptoteke HAZU

PREDGOVOR, STRUČNA OBRADA

Vesna Mažuran Subotić

LIKOVNI POSTAV

Vesna Mažuran Subotić

FOTOGRAFIJE

Goran Vranić

Arhiv Gliptoteke HAZU

Arhiv za likovne umjetnosti HAZU

Arhiv – obitelj Braniš

AUTORI FILMA U SKLOPU POSTAVE IZLOŽBE

Miljenko Bolanča

Mira Wolf

DOKUMENTACIJA

Arhiv za likovne umjetnosti HAZU

Arhiv Zavoda za teatrologiju HAZU

Arhiv ALU Zagreb

Arhiv Muzeja grada Zagreba

Arhiv Gliptoteke HAZU

Arhiv obitelji Braniš

RESTAURATORSKO-PREPARATORSKI RADOVI

Tehnička služba Gliptoteke HAZU

LEKTOR

Žarko Anić Antić

OBLIKOVANJE KATALOGA, POZIVNICE, PLAKATA

Mario Aničić i Jele Dominis

PRIPREMA

Grafički ured, Zagreb

TISAK

Intergrafika TTŽ

NAKLADA

300 komada

ISBN 978-953-154-913-4

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice
u Zagrebu pod brojem 731201

GLIPTOTEKA HAZU

GALERIJA II.

Zagreb, ožujak 2010.

FINANCIJSKA POTPORA

Gradski ured za obrazovanje,
kulturu i šport grada Zagreba

